

Καθοδήγηση σχετικά με
τα απόβλητα και τις
ανακτημένες ουσίες

Έκδοση: 2
Μάιος 2010

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΝΟΜΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

Το παρόν έγγραφο περιλαμβάνει καθοδήγηση σχετικά με τον κανονισμό REACH και εξηγεί τις υποχρεώσεις στο πλαίσιο του REACH και τον τρόπο εκπλήρωσης αυτών. Ωστόσο, υπενθυμίζεται στους χρήστες ότι το κείμενο του κανονισμού REACH αποτελεί τη μόνη αυθεντική νομική βάση και ότι οι πληροφορίες του παρόντος εγγράφου δεν συνιστούν νομική συμβουλή. Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Χημικών Προϊόντων δεν φέρει καμία ευθύνη για το περιεχόμενο του παρόντος εγγράφου.

ΠΑΡΑΙΤΗΣΗ ΑΠΟ ΚΑΘΕ ΕΥΘΥΝΗ

Το παρόν κείμενο αποτελεί μετάφραση εργασίας του πρωτοτύπου που συντάχθηκε στην αγγλική γλώσσα. Το Μεταφραστικό Κέντρο των Οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης μετέφρασε και έλεγξε την πληρότητα της μετάφρασης. Η επιστημονική/τεχνική διατύπωση αναθεωρήθηκε από την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους της Κύπρου. Επισημαίνεται ότι μόνο το αγγλικό κείμενο, το οποίο διατίθεται επίσης στον παρόντα δικτυακό τόπο, είναι το πρωτότυπο κείμενο.

Καθοδήγηση σχετικά με τα απόβλητα και τις ανακτημένες ουσίες

Κωδικός αναφοράς: ECHA-10-G-07-EL
Ημερομηνία δημοσίευσης: 05/2010
Γλώσσα: EL

© Ευρωπαϊκός Οργανισμός Χημικών Προϊόντων, 2010.

Εξώφυλλο © Ευρωπαϊκός Οργανισμός Χημικών Προϊόντων

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής με τη μορφή «Πηγή: Ευρωπαϊκός Οργανισμός Χημικών Προϊόντων, <http://echa.europa.eu/>», εφόσον υποβάλλεται σχετική γραπτή κοινοποίηση στη Μονάδα Επικοινωνίας του ECHA (publications@echa.europa.eu).

Αν έχετε απορίες ή παρατηρήσεις σχετικά με το παρόν έγγραφο, παρακαλείσθε όπως τις αποστείλετε (με τον κωδικό αναφοράς και την ημερομηνία έκδοσης) χρησιμοποιώντας το έντυπο αίτησης πληροφοριών. Το έντυπο αίτησης πληροφοριών διατίθεται στη σελίδα επικοινωνίας του ECHA στην ηλεκτρονική διεύθυνση: http://echa.europa.eu/about/contact_en.asp

EUROPEAN CHEMICALS AGENCY

Ταχυδρομική διεύθυνση: P.O. Box 400, FI-00121 Helsinki, Finland
Διεύθυνση επισκέψεων: Annankatu 18, Helsinki, Finland

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το παρόν έγγραφο σχετίζεται με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006¹ (εφεξής «κανονισμός REACH») και εξετάζει ιδίως την εφαρμογή του άρθρου 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ). Περιγράφει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες τα νομικά πρόσωπα που ανακτούν ουσίες από τα απόβλητα μπορούν να επωφεληθούν από την εξαίρεση η οποία ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH, και αναλύει την υποχρέωση κοινοχρησίας πληροφοριών στην αλυσίδα εφοδιασμού, όπως διατυπώνεται στον τίτλο IV του REACH, η οποία δεν περιλαμβάνεται στην εξαίρεση.

Το έγγραφο αποτελεί μέρος μιας σειράς εγγράφων καθοδήγησης των οποίων στόχος είναι να συνδράμουν όλους τους παράγοντες κατά την προετοιμασία για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων τους βάσει του κανονισμού REACH. Τα εν λόγω έγγραφα παρέχουν λεπτομερή καθοδήγηση σχετικά με ένα φάσμα σημαντικών διαδικασιών του κανονισμού REACH, καθώς και ορισμένες ειδικές επιστημονικές ή/και τεχνικές μεθόδους που πρέπει να χρησιμοποιούν οι βιομηχανίες ή οι αρχές βάσει του κανονισμού REACH.

Το παρόν έγγραφο καθοδήγησης καταρτίστηκε από την Επιτροπή και περιλαμβάνει όλους τους ενδιαφερόμενους: κράτη μέλη, βιομηχανία και Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ). Το έγγραφο παραδόθηκε στον ECHA κατά τη σύσκεψη των αρμόδιων αρχών του REACH τον Δεκέμβριο 2008. Ο ECHA ανέπτυξε περαιτέρω την παρούσα καθοδήγηση, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες ταξινόμησης και επισήμανσης που προσδιορίστηκαν στις συζητήσεις με τους εμπειρογνώμονες στη διάρκεια της διαδικασίας διαβούλευσης².

Το έγγραφο καθοδήγησης είναι διαθέσιμο μέσω του δικτυακού τόπου του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων³. Τυχόν επικαιροποιήσεις του εγγράφου καθοδήγησης θα συνταχθούν από τον ECHA και στη συνέχεια θα υποβληθούν εκ νέου στη διαδικασία διαβούλευσης.

¹ Διορθωτικό στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, για την καταχώριση, την αξιολόγηση, την αδειοδότηση και τους περιορισμούς των χημικών προϊόντων (REACH) και για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων καθώς και για την τροποποίηση της οδηγίας 1999/45/ΕΚ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 793/93 του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1488/94 της Επιτροπής καθώς και της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου και των οδηγιών της Επιτροπής 91/155/ΕΟΚ, 93/67/ΕΟΚ, 93/105/ΕΚ και 2000/21/ΕΚ (ΕΕ L 396 της 30.12.2006). Τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1354/2007 του Συμβουλίου της 15ης Νοεμβρίου 2007 για την προσαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την καταχώριση, την αξιολόγηση, την αδειοδότηση και τους περιορισμούς των χημικών προϊόντων (REACH), λόγω της προσχώρησης της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας (ΕΕ L 304 της 22.11.2007, σ. 1).

² http://echa.europa.eu/doc/FINAL_MB_30_2007_Consultation_procedure_on_guidance.pdf.

³ http://echa.europa.eu/reach_el.asp.

Ιστορικό εγγράφου

Έκδοση	Παρατήρηση	Ημερομηνία
Έκδοση 1	Σχέδιο καθοδήγησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (CA/24/2008 rev.1) που διαβιβάστηκε για παρατηρήσεις σε μέλη της σύσκεψης των αρμόδιων αρχών του REACH	Σεπτέμβριος 2008
Έκδοση 1.1	Σχέδιο καθοδήγησης (CA/24/2008 rev.2) – συμπεριλαμβάνει παραδείγματα αντικειμένων (τα συσσωματώματα μπορούν να θεωρηθούν ως αντικείμενα υπό ορισμένες συνθήκες)	Οκτώβριος 2008
Έκδοση 1.2	Σχέδιο καθοδήγησης (CA/24/2008 rev.3) – προσαρμογή αποποίησης ευθύνης	Απρίλιος 2009
Έκδοση 1.3	<ul style="list-style-type: none"> – Εστίαση του πεδίου εφαρμογής της καθοδήγησης i) στις εξαιρέσεις από την καταχώριση δυνάμει του άρθρου 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) και ii) στις αντίστοιχες υποχρεώσεις των φορέων ανάκτησης να ενημερώνουν τους πελάτες τους σχετικά με τις επικίνδυνες ουσίες που περιέχονται στα ανακτημένα προϊόντα τα οποία διαθέτουν στην αγορά. <ul style="list-style-type: none"> ο Ομοιότητα με ήδη καταχωρισμένη ουσία. ο Πληροφορίες για την ουσία που θα καθίστανται διαθέσιμες στο φορέα ανάκτησης. ο Πληροφορίες που θα καθίστανται διαθέσιμες στον φορέα ανάκτησης για να ικανοποιήσει τις υποχρεώσεις του δυνάμει της οδηγίας για τις επικίνδυνες ουσίες (DSD)/του κανονισμού CLP. ο Απαιτήσεις κοινοποίησης δυνάμει του κανονισμού CLP – Εξάλειψη αναντιστοιχιών ως προς την ομοιότητα ουσιών, το καθεστώς προσμείξεων και τις ουσίες σε μείγματα. – Αύξηση συνεκτικότητας ως προς την καθοδήγηση σχετικά με τα αντικείμενα. – Διευκρίνιση των καθηκόντων ενός φορέα ανάκτησης (που εμπίπτει στην εξαίρεση) ως προς την εκτίμηση των πιθανών κινδύνων του ανακτημένου υλικού και την κοινοποίησή τους στους πελάτες του. – Σύνδεσμοι προς επικαιροποιημένα έγγραφα καθοδήγησης. – Αναδιάρθρωση του εγγράφου – Προσθήκη <ul style="list-style-type: none"> ο παραδειγμάτων ο διαγράμματος ροής εργασιών ο καταλόγου αρκτικόλεξων και ορισμών 	Μάρτιος 2010
Έκδοση 2	<ul style="list-style-type: none"> - Συντακτικές αλλαγές και διευκρινίσεις - Αύξηση συνεκτικότητας ως προς τον ορισμό της ουσίας υπό καθαρή μορφή, του μείγματος και του αντικειμένου 	Μάιος 2010

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
2. ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΑΝΑΚΤΗΜΕΝΕΣ ΟΥΣΙΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ REACH	4
2.1. Προκαταχώριση	4
2.2. Καταχώριση	6
2.2.1. Η ανάκτηση θεωρείται διαδικασία παρασκευής σύμφωνα με τον κανονισμό REACH;	6
2.2.2. Προσδιορισμός της ανακτημένης ουσίας	7
2.2.3. Διάκριση μεταξύ ουσίας, μείγματος και αντικειμένου	7
2.2.4. Προσμείξεις	10
2.3. Απαιτήσεις για εξαιρέση σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH	11
2.3.1. Προϋπόθεση 1: «Ομοιότητα» ανακτημένης ουσίας και ήδη καταχωρισμένης ουσίας	12
2.3.2. Προϋπόθεση 2: Απαιτούμενες πληροφορίες	14
2.4. Πληροφορίες που πρέπει να είναι διαθέσιμες στους χρήστες ανακτημένων ουσιών	16
2.4.1. Συνάφεια και επάρκεια πληροφοριών	16
2.4.2. Δελτία δεδομένων ασφάλειας	17
2.4.3. Άλλες πληροφορίες: αριθμός καταχώρισης και σενάριο έκθεσης	19
2.5. Άλλες υποχρεώσεις	22
2.5.1. Ευρετήριο ταξινόμησης και επισήμανσης	22
2.5.2. Περιορισμοί	22
2.5.3. Αδειοδότηση	23
2.6. Θέματα σχετικά με συγκεκριμένες ροές ανακτημένων υλικών	23
ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ 1: ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΡΟΕΣ ΑΝΑΚΤΗΜΕΝΩΝ ΥΛΙΚΩΝ	26
1.1. Ανακτημένο χαρτί	26
1.2. Ανακτημένο υαλότριμμα	26
1.3. Ανακτημένα μέταλλα	27
1.4. Ανακτημένα συσσωματώματα	28
1.5. Ανακτημένα πολυμερή	30
1.6. Ανακτημένο καουτσούκ	32
1.7. Ανακτημένα βασικά ορυκτέλαια	33
1.8. Ανακτημένοι διαλύτες	34
ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ 2: ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΡΚΤΙΚΟΛΕΞΩΝ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΩΝ	35

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το άρθρο 2 παράγραφος 2 του κανονισμού REACH προβλέπει ότι «Τα απόβλητα, όπως ορίζονται στην οδηγία 2006/12/EK⁴ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου δεν συνιστούν ουσία, παρασκεύασμα ή αντικείμενο κατά την έννοια του άρθρου 3 του παρόντος κανονισμού». Συνεπώς, οι απαιτήσεις του REACH για τις ουσίες, τα μείγματα και τα αντικείμενα δεν ισχύουν για τα απόβλητα⁵.

Ωστόσο, αυτό δεν σημαίνει ότι οι ουσίες που περιέχονται στα απόβλητα εξαιρούνται εντελώς από τις διατάξεις του κανονισμού REACH. Οι παρασκευαστές ή εισαγωγείς ουσίας, υπό καθαρή μορφή, σε μείγματα ή σε αντικείμενα (εφεξής αποκαλούμενη «ουσία») οι οποίοι υπόκεινται σε διαδικασία καταχώρισης δυνάμει του REACH υποχρεούνται να λαμβάνουν υπόψη το στάδιο αποβλήτων του κύκλου ζωής, όπου κρίνεται σκόπιμο, σύμφωνα με το παράρτημα I, ενότητα 5.2.2 του κανονισμού REACH, όταν αναλαμβάνουν τις κατάλληλες αξιολογήσεις δυνάμει του τίτλου II του REACH⁶. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 37 του REACH, τα σενάρια έκθεσης ορίζονται ως «το σύνολο των συνθηκών, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρησιακών συνθηκών και των μέτρων διαχείρισης κινδύνου, το οποίο περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο η ουσία παράγεται ή χρησιμοποιείται κατά τη διάρκεια σχετικών μερών του κύκλου ζωής της και τον τρόπο με τον οποίο ο παρασκευαστής ή ο εισαγωγέας ελέγχει ή συνιστά στους μεταγενέστερους χρήστες να ελέγχουν την έκθεση του ανθρώπου και του περιβάλλοντος [...]». Τα απόβλητα, στα οποία μπορεί να περιέχεται μια ουσία, περιλαμβάνουν απόβλητα από την παρασκευή της ουσίας, απόβλητα που προκύπτουν λόγω της χρήσης της ουσίας και απόβλητα που σχηματίζονται στο τέλος της διάρκειας ζωής παρασκευασμάτων μέσα στα οποία περιέχεται η ουσία.

Το καθεστώς των αποβλήτων στο πλαίσιο των σεναρίων έκθεσης και η αλληλεπίδραση του κανονισμού REACH και της νομοθεσίας για τα απόβλητα όσον αφορά αυτό το σημείο περιγράφονται στις ενότητες R 13.2.6 και R 18.2 της Καθοδήγησης σχετικά με τις απαιτήσεις πληροφοριών και την αξιολόγηση χημικής ασφάλειας⁷. Ως εκ τούτου, τα σενάρια έκθεσης για το στάδιο αποβλήτων του κύκλου ζωής μιας ουσίας δεν συζητούνται περαιτέρω στην παρούσα καθοδήγηση.

Από τη στιγμή που ένα υλικό «παύει να αποτελεί απόβλητο», οι απαιτήσεις του REACH ισχύουν καταρχήν ακριβώς όπως για κάθε άλλο υλικό, με μια σειρά από εξαιρέσεις που ισχύουν υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Το σημείο στο οποίο τα απόβλητα «παύουν να αποτελούν απόβλητα» έχει αποτελέσει αντικείμενο μακροσκελών συζητήσεων. Σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφοι 1 και 2 της νέας οδηγίας πλαίσιο για τα απόβλητα, ορισμένα προσδιορισμένα απόβλητα παύουν να αποτελούν απόβλητα εάν έχουν υποστεί εργασία ανάκτησης και πληρούν ειδικά κριτήρια που θα καθοριστούν σύμφωνα με ορισμένους νομικούς όρους, συγκεκριμένα δε:

- α) η ουσία ή το αντικείμενο χρησιμοποιείται συνήθως για συγκεκριμένους σκοπούς,
- β) υπάρχει αγορά ή ζήτηση για τη συγκεκριμένη ουσία ή αντικείμενο,

⁴ Καταργήθηκε από την οδηγία 2008/98/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19ης Νοεμβρίου 2008 για τα απόβλητα και την κατάργηση ορισμένων οδηγιών (οδηγία πλαίσιο για τα απόβλητα).

⁵ Περαιτέρω διευκρινίσεις για την εν λόγω εξαίρεση παρέχονται στην καθοδήγηση σχετικά με την καταχώριση, http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/registration_el.htm (ενότητα 1.6.3.4).

⁶ Βλ. επίσης Καθοδήγηση σχετικά με την εκτίμηση της έκθεσης από το στάδιο αποβλήτων του κύκλου ζωής http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/information_requirements_r18_en.pdf?vers=20_08_08.

⁷ Κεφάλαιο R 13.2.6 «Συνθήκες λειτουργίας και μέτρα διαχείρισης του κινδύνου σχετικά με το στάδιο αποβλήτων του κύκλου ζωής» και Κεφάλαιο R 18.2 «Χαρακτηρισμός ροών αποβλήτων που προκύπτουν από την παρασκευή, χρήση και μεταγενέστερα στάδια του κύκλου ζωής» της Καθοδήγησης σχετικά με τις απαιτήσεις πληροφοριών και την αξιολόγηση χημικής ασφάλειας (IR/CSA)

http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/information_requirements_el.htm.

- γ) η ουσία ή το αντικείμενο πληροί τις τεχνικές απαιτήσεις για τους συγκεκριμένους σκοπούς και συμμορφούται προς την κειμένη νομοθεσία και τα πρότυπα που ισχύουν για τα προϊόντα, και
- δ) η χρήση της ουσίας ή του αντικειμένου δεν πρόκειται να έχει δυσμενή αντίκτυπο στο περιβάλλον ή στην ανθρώπινη υγεία.

Τέτοιου είδους κριτήρια θα οριστούν για συγκεκριμένα υλικά από την Επιτροπή μέσω κατ' εξουσιοδότηση πράξεων στο πλαίσιο της διαδικασίας επιτροπολογίας. Για κάθε ροή αποβλήτων χρειάζεται να εξεταστούν διαφορετικοί παράγοντες. Η συζήτηση και η καθοδήγηση σχετικά με τα κριτήρια αποχαρκτηρισμού των αποβλήτων⁸ για διάφορες ροές αποβλήτων δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος εγγράφου.

Λόγω πιθανών μελλοντικών αποφάσεων επιτροπολογίας⁹ καθώς και αποφάσεων που λαμβάνονται κατά περίπτωση σχετικά με τον αποχαρκτηρισμό αποβλήτων από τις αρχές των κρατών μελών, σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 4 της οδηγίας πλαίσιο για τα απόβλητα¹⁰, ορισμένα υλικά που επί του παρόντος θεωρούνται απόβλητα ενδέχεται στο μέλλον να πάψουν να αποτελούν απόβλητα. Αυτό θα σημαίνει όχι μόνο ότι τα εν λόγω υλικά δεν εμπίπτουν πλέον στο πεδίο εφαρμογής της νομοθεσίας για τα απόβλητα, αλλά και ότι ενδεχομένως υπόκεινται στις απαιτήσεις του κανονισμού REACH, εκτός αν καλύπτονται από κάποια εξαίρεση. Η διευκρίνιση των κριτηρίων αποχαρκτηρισμού αποβλήτων εμπίπτει στη νομοθεσία για τα απόβλητα, συνεπώς το παρόν έγγραφο δεν παρέχει κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με το πότε ισχύουν τα κριτήρια αυτά ούτε με το πότε παλαιότερα απορριφθέντα προϊόντα παύουν να αποτελούν απόβλητα. Το παρόν έγγραφο καθοδήγησης σχετικά με τα απόβλητα και τις ανακτημένες ουσίες επιδιώκει να αναλύσει τις υποχρεώσεις των εγκαταστάσεων που πραγματοποιούν την ανάκτηση¹¹ με στόχο τη συμμόρφωση με τον κανονισμό REACH, συμβάλλοντας έτσι στους γενικούς στόχους της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη βιώσιμη ανάπτυξη και την ενθάρρυνση της ανάκτησης και της ανακύκλωσης.

Το παρόν έγγραφο καθοδήγησης έχει στόχο να διευκρινίσει το καθεστώς των υλικών που έχουν ανακτηθεί, που έχουν πάψει να θεωρούνται απόβλητα και που υπόκεινται στις υποχρεώσεις του κανονισμού REACH για ουσίες, μείγματα ή αντικείμενα. Το έγγραφο καθοδήγησης εξηγεί με βάση ποιες κύριες πληροφορίες μπορεί να επωφεληθεί ένας φορέας ανάκτησης από την εξαίρεση του άρθρου 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του REACH:

«2.7. Τα ακόλουθα εξαιρούνται από τους τίτλους II, V και VI:

[...]

δ) ουσίες υπό καθαρή μορφή, σε μείγματα ή σε αντικείμενα, οι οποίες έχουν καταχωρισθεί σύμφωνα με τον τίτλο II και οι οποίες ανακτώνται στην Κοινότητα εάν:

i) η ουσία που προκύπτει από τη διαδικασία ανάκτησης είναι η ίδια με την ουσία που έχει καταχωρισθεί σύμφωνα με τον τίτλο II, και

⁸ Πληροφορίες σχετικά με τα κριτήρια αποχαρκτηρισμού αποβλήτων που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο εφαρμογής της οδηγίας 2008/98/EK («οδηγία πλαίσιο για τα απόβλητα») είναι διαθέσιμες στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://susproc.jrc.ec.europa.eu/activities/waste/documents/Endofwastecriteriafinal.pdf>

⁹ http://europa.eu/scadplus/glossary/comitology_en.htm.

¹⁰ Όσον αφορά τον αποχαρκτηρισμό των αποβλήτων, η αναθεωρημένη οδηγία πλαίσιο για τα απόβλητα 98/2008/EK ορίζει τα εξής στο άρθρο 6: Εάν δεν έχουν καθορισθεί κριτήρια (αποχαρκτηρισμού αποβλήτων) σε κοινοτικό επίπεδο σύμφωνα με τη διαδικασία που καθορίζεται στις παραγράφους 1 και 2, τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίζουν, κατά περίπτωση, εάν ένα συγκεκριμένο απόβλητο έχει αποχαρκτηρισθεί βάσει της εφαρμοστέας νομολογίας. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν αυτές τις αποφάσεις στην Επιτροπή σύμφωνα με την οδηγία 98/34/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Ιουνίου 1998, για την καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προτύπων και προδιαγραφών και των κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών(1), εφόσον αυτό απαιτείται από την εν λόγω οδηγία.

¹¹ Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι όροι «φορέας ανάκτησης» «εγκατάσταση που πραγματοποιεί την ανάκτηση» και «παρασκευαστής ανακτημένης ουσίας» χρησιμοποιούνται στο έγγραφο για να υποδηλώσουν τον ίδιο φορέα.

ii) οι πληροφορίες που απαιτούνται σύμφωνα με το άρθρο 31 ή το άρθρο 32 σχετικά με την ουσία που έχει καταχωρισθεί σύμφωνα με τον τίτλο II, είναι διαθέσιμες στην εγκατάσταση που πραγματοποιεί την ανάκτηση.»¹²

Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι το παρόν έγγραφο καθοδήγησης δεν καθορίζει το επίπεδο ανάλυσης που απαιτείται για τους διάφορους τύπους ροών ανάκτησης. Παρόλα αυτά, το προσάρτημα 1 του παρόντος εγγράφου καθοδήγησης παρουσιάζει τις γενικές υποχρεώσεις που πρέπει να πληροί ένας φορέας ανάκτησης για να επωφεληθεί από την εξαίρεση του άρθρου 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του REACH, με τη βοήθεια διάφορων επιλεγμένων παραδειγμάτων.

¹² Το άρθρο 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) εξαιρεί τις ανακτημένες ουσίες μόνο υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Συνεπώς, ο νομοθέτης δεν αποσκοπούσε σε μια γενική εξαίρεση για τις ανακτημένες ουσίες μέσω συμπερίληψης στο παράρτημα V.

2. ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΑΝΑΚΤΗΜΕΝΕΣ ΟΥΣΙΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ REACH

Το στάδιο επεξεργασίας αποβλήτων κατά το οποίο αρχίζουν να ισχύουν οι απαιτήσεις του κανονισμού REACH εξαρτάται από τη στιγμή κατά την οποία το υλικό παύει να χαρακτηρίζεται απόβλητο. Αυτό υποδηλώνει ότι όταν ένα υλικό παύει να θεωρείται απόβλητο η διαδικασία ανάκτησης έχει τελειώσει. Στη συνέχεια, τα αποχαρακτηρισμένα απόβλητα υλικά μπορούν να υποστούν επεξεργασία υπό καθαρή μορφή, σε μείγμα ή σε αντικείμενο στο πλαίσιο μιας διαδικασίας παραγωγής. Οι διαδικασίες ανάκτησης συχνά λαμβάνουν χώρα σε διάφορα επιμέρους στάδια, ενώ μερικές φορές μόνο από το τελευταίο στάδιο προκύπτει υλικό που δεν ταξινομείται πλέον ως απόβλητο δύναμει της κοινοτικής νομοθεσίας για τα απόβλητα. Επιπλέον, ενδέχεται να υπάρχουν περιπτώσεις όπου μόνο ένα κλάσμα του υλικού που προκύπτει από τη διαδικασία ανάκτησης παύει να είναι απόβλητο¹³.

Συνεπώς, όλα τα στάδια ανάκτησης από τα οποία δεν προκύπτει μη απόβλητο υλικό αποτελούν μέρος της διαδικασίας επεξεργασίας αποβλήτων η οποία υπόκειται στη νομοθεσία για τα απόβλητα. Επιπροσθέτως, σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 2 του κανονισμού REACH, τα απόβλητα υλικά, συμπεριλαμβανομένων αποβλήτων που προκύπτουν στη διάρκεια διεργασιών ανάκτησης, δεν θεωρούνται ουσίες, μείγματα ή αντικείμενα. Για τους σκοπούς του κανονισμού REACH, οι ανακτημένες ουσίες θα πρέπει να νοούνται ως **ουσίες που**, αφότου υπήρξαν μέρος απόβλητων υλικών, **έχουν πάψει να αποτελούν απόβλητο** σύμφωνα με την οδηγία πλαίσιο για τα απόβλητα. Τα συστατικά της ανακτημένης ουσίας μπορεί να περιέχονται υπό καθαρή μορφή στη ροή αποβλήτων ή να προέκυψαν από τη ροή αποβλήτων μέσω χημικής τροποποίησης κατά τη διαδικασία ανάκτησης (βλ. ενότητα 2.2.1).

2.1. Προκαταχώριση

Η εξαίρεση από την υποχρέωση καταχώρισης ανακτημένων ουσιών που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH, εφόσον ισχύει, προϋποθέτει ότι η ίδια ουσία έχει καταχωριστεί προηγουμένως. Παρότι είναι πιθανό ότι οι περισσότερες ανακτημένες ουσίες έχουν καταχωριστεί μέχρι τη στιγμή που θα τεθούν σε ισχύ οι υποχρεώσεις καταχώρισης για σταδιακά εισαγόμενες ουσίες, μέχρι τη λήξη της φάσης προκαταχώρισης δεν είχε πραγματοποιηθεί καμία καταχώριση¹⁴. Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι οι μη σταδιακά εισαγόμενες ουσίες που δεν επωφελούνται από τις διατάξεις προκαταχώρισης υπόκεινται στις υποχρεώσεις καταχώρισης από τον Ιούνιο του 2008, όταν τέθηκε σε εφαρμογή ο Τίτλος II του

¹³ Το άρθρο 6 παράγραφος 1 της οδηγίας πλαίσιο για τα απόβλητα ορίζει ότι «Ορισμένα προσδιορισμένα απόβλητα παύουν να αποτελούν απόβλητα [...] εάν έχουν υποστεί εργασία ανάκτησης, περιλαμβανομένης της ανακύκλωσης [...]» και το άρθρο 6 παράγραφος 3 ίδιας οδηγίας ορίζει ότι «Τα απόβλητα τα οποία παύουν να αποτελούν απόβλητα σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2, παύουν επίσης να αποτελούν απόβλητα και για τους σκοπούς της ανάκτησης και ανακύκλωσης που αναφέρονται στις οδηγίες 94/62/ΕΚ, 2000/53/ΕΚ, 2002/96/ΕΚ και 2006/66/ΕΚ και σε άλλες σχετικές κοινοτικές νομοθετικές πράξεις όταν πληρούνται οι απαιτήσεις της εν λόγω νομοθεσίας όσον αφορά την ανακύκλωση ή την ανάκτηση».

¹⁴ Η προκαταχώριση συνίσταται στην παροχή ενός περιορισμένου συνόλου πληροφοριών (ουσιαστικά, της ονομασίας της ουσίας, του ονόματος και της διεύθυνσης του υπευθύνου επικοινωνίας, της προβλεπόμενης προθεσμίας καταχώρισης και της ποσοτικής κατηγορίας - περισσότερες πληροφορίες παρέχονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση http://echa.europa.eu/pre-registration_en.asp), δωρεάν, στον ECHA. Οι προκαταχωρίζοντες πρέπει να απαντούν στα αιτήματα δεδομένων (αν ένας προκαταχωρίζων δεν διαθέτει τέτοιου είδους δεδομένα, αρκεί να το δηλώσει στην απάντησή του στα εν λόγω αιτήματα). Διαφορετικά, ο ρόλος των φορέων ανάκτησης στα ΦΑΠΟ θα εξαρτηθεί από τη δική τους επιθυμία συμμετοχής, ενώ μπορούν επίσης να αποφασίσουν να μην αναλάβουν ενεργό ρόλο («αδρανείς» συμμετέχοντες). Δεν είναι δυνατό να ζητηθεί από τους εν λόγω προκαταχωρίζοντες να καταβάλουν τέλη συμμετοχής στο ΦΑΠΟ εκτός αν χρησιμοποιούν πληροφορίες που υπόκεινται σε κοινή χρέωση δύναμει του κανονισμού REACH (για περισσότερες πληροφορίες, βλ. Καθοδήγηση σχετικά με την κοινοχρησία δεδομένων). Η προκαταχώριση δεν συνεπάγεται καμία υποχρέωση καταχώρισης της ουσίας.

κανονισμού REACH. Κατά συνέπεια, τυχόν ανακτημένες μη σταδιακά εισαγόμενες ουσίες πρέπει να αναφέρονται στις εν λόγω καταχωρίσεις προκειμένου να μπορούν να στηριχθούν στην εξαίρεση που προβλέπεται στο άρθρο 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH.

Εάν η ουσία δεν έχει καταχωριστεί από κάποιον άλλο οργανισμό, δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH. Επομένως, οι φορείς ανάκτησης που παρασκευάζουν μια τέτοια ουσία υπόκεινται ενδεχομένως σε υποχρεώσεις καταχώρισης. Αυτό σημαίνει ότι οι φορείς ανάκτησης που δεν έχουν προκαταχωρίσει την ουσία τους δεν μπορούν, σύμφωνα με το νόμο, να παρασκευάζουν ή να διαθέτουν στην αγορά την ουσία τους μέχρις ότου εκείνοι ή κάποιος άλλος οργανισμός καταχωρίσει την ουσία.

Συνεπώς, μόνο η προκαταχώριση παρέχει τη νομική διασφάλιση ότι η παρασκευή ή διάθεση της ουσίας στην αγορά μπορεί να συνεχιστεί μέχρι την αντίστοιχη προθεσμία καταχώρισης, εφόσον η προκαταχωρισμένη ουσία πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 3 παράγραφος 20 του κανονισμού REACH. Ακόμη και εάν έχει παρέλθει η περίοδος προκαταχώρισης και η πρώτη προθεσμία εκπρόθεσμης προκαταχώρισης, υπάρχει ακόμα η δυνατότητα αξιοποίησης της εκπρόθεσμης προκαταχώρισης για όσους παρασκευάζουν και εισάγουν για πρώτη φορά ανακτημένες σταδιακά εισαγόμενες ουσίες υπό καθαρή μορφή, σε μείγμα ή αντικείμενο υπό ορισμένες προϋποθέσεις, όπως προβλέπεται στο άρθρο 28 παράγραφος 6 του κανονισμού REACH¹⁵.

Μετά την προκαταχώριση, μπορεί να μην απαιτηθεί καταχώριση επειδή η ουσία ή οι ουσίες θα καταχωριστούν τελικά από άλλον καταχωρίζοντα, γεγονός που επιτρέπει στον φορέα ανάκτησης να επωφεληθεί από την εξαίρεση του άρθρου 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH. Όποτε λαμβάνεται απόφαση μεταβολής του αποχαρακτηρισμού των αποβλήτων (είτε σε κοινοτικό είτε σε εθνικό επίπεδο), υπάρχει επίσης η δυνατότητα αξιοποίησης της καθυστερημένης προκαταχώρισης, όπως περιγράφηκε παραπάνω, δυνάμει του άρθρου 28 παράγραφος 6 του κανονισμού REACH. Οι φορείς ανάκτησης θα πρέπει ωστόσο να αξιολογούν κατά πόσον ο αποχαρακτηρισμός των αποβλήτων μπορεί να αλλάξει την προθεσμία καταχώρισης, καθώς για ορισμένα υλικά ο όγκος της ανακτημένης ουσίας μπορεί να υπερβαίνει τον όγκο της πρωτογενούς παραγωγής. Ως εκ τούτου, οι φορείς ανάκτησης θα πρέπει ενδεχομένως να καταχωρίσουν μια ουσία πριν από τους πρωτογενείς παραγωγούς.

Η προκαταχώριση μπορεί να αποτελέσει το έναυσμα επικοινωνίας με άλλους παρασκευαστές της ίδιας ουσίας. Έτσι, οι φορείς ανάκτησης αποκτούν πρόσβαση στα στοιχεία επικοινωνίας άλλων παρασκευαστών της ουσίας και, αν το επιθυμούν, τους δίνεται η δυνατότητα να συμμετέχουν στις συζητήσεις στα πλαίσια των ΦΑΠΟ. Η προκαταχώριση επιτρέπει επίσης στους φορείς ανάκτησης να συμμετάσχουν στη συζήτηση σχετικά με την ομοιότητα ουσιών και να αποδείξουν την ομοιότητα της ουσίας τους έτσι ώστε να γίνουν μέλη του αντίστοιχου ΦΑΠΟ. Ένα ακόμη όφελος από τη συμμετοχή των φορέων ανάκτησης σε ΦΑΠΟ είναι ότι διευκολύνει την ανάπτυξη ορθών σεναρίων έκθεσης για το χειρισμό υλικών στο τέλος του κύκλου ζωής τους και για την αναγνώριση (στο βαθμό που απαιτείται) των διαφορών μεταξύ των διεργασιών πρωτογενούς και δευτερογενούς παραγωγής και των επιπτώσεων σε αυτές. Επίσης, το ΦΑΠΟ μπορεί να προσφέρει τη δυνατότητα συζήτησης σχετικά με την πρόσβαση σε πληροφορίες

¹⁵ Τα νομικά πρόσωπα μπορούν να προβούν σε προκαταχώριση μετά την 1η Δεκεμβρίου 2008 αν:

- παρασκευάζουν ή εισάγουν σταδιακά εισαγόμενες ουσίες (υπό καθαρή μορφή ή σε μείγμα) μετά την 1η Δεκεμβρίου 2008 σε ποσότητες 1 τόνου ή άνω ετησίως και μπορούν να αποδείξουν ότι το κάνουν για πρώτη φορά, ή
- παράγουν ή εισάγουν αντικείμενα με σκοπό την ελευθέρωση ουσιών μετά την 1η Δεκεμβρίου 2008 σε ποσότητες 1 τόνου ή άνω ετησίως και μπορούν να αποδείξουν ότι το κάνουν για πρώτη φορά.

Σε αυτή την περίπτωση, ισχύουν οι ακόλουθες προθεσμίες προκαταχώρισης:

- το αργότερο έξι μήνες αφότου η παρασκευή ή εισαγωγή υπερβεί το ποσοτικό όριο του ενός τόνου, και
- τουλάχιστον 12 μήνες πριν από την αντίστοιχη μεταβατική προθεσμία καταχώρισης.

Σε αυτό το πλαίσιο, ως παρασκευή ή εισαγωγή «για πρώτη φορά» νοείται η πρώτη φορά μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού REACH (1 Ιουνίου 2007).

ασφάλειας οι οποίες μπορεί να είναι απαραίτητες στους φορείς ανάκτησης για να επωφεληθούν από την εξαίρεση από την υποχρέωση καταχώρισης, αλλά και από άλλες υποχρεώσεις που μπορεί να έχουν με βάση το καθεστώς των ουσιών (ενότητα 2.5) και τη διαθεσιμότητα πληροφοριών (ενότητα 2.3.2) του κανονισμού REACH. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η προκαταχώριση ενός ανακτημένου υλικού ως UVCB (και όχι ως μίας ουσίας με προσμείξεις) μπορεί να δυσχεράνει ακόμα περισσότερο την αξιοποίηση της εξαίρεσης δυνάμει του άρθρου 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH σε μεταγενέστερο στάδιο (ενότητα 2.2.3).

2.2. Καταχώριση

Όπως και κάθε άλλη ουσία που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού REACH, οι ανακτημένες ουσίες υπόκεινται, καταρχήν, στις απαιτήσεις καταχώρισης του κανονισμού REACH.

Το νομικό πρόσωπο που πραγματοποιεί την τελική ανάκτηση θα πρέπει να ελέγχει κατά πόσον η ανακτημένη ουσία εξαιρείται από την καταχώριση επειδή παρατίθεται στο παράρτημα IV ή καλύπτεται από το παράρτημα V του κανονισμού REACH. Παραδείγματα τέτοιων ανακτημένων ουσιών αναφέρονται στο προσάρτημα 1 του παρόντος εγγράφου καθοδήγησης.

Εάν δεν ισχύει κάποια εξαίρεση αυτού του είδους, το άρθρο 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH προβλέπει μια εξαίρεση για τις ανακτημένες ουσίες υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Οι εν λόγω διατάξεις διευκρινίζονται περαιτέρω στην ενότητα 2.3. Προκειμένου να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση με τις εν λόγω διατάξεις, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα ακόλουθα θέματα όσον αφορά τις γενικές απαιτήσεις καταχώρισης του κανονισμού REACH, οι οποίες ισχύουν καταρχήν και για την ανακτημένη ουσία.

2.2.1. Η ανάκτηση θεωρείται διαδικασία παρασκευής σύμφωνα με τον κανονισμό REACH;

Όπως προαναφέρθηκε, τα απόβλητα υλικά που έχει πάψει να αποτελεί απόβλητο μπορεί να θεωρηθεί ουσία υπό καθαρή μορφή, σε μείγμα που περιέχει δύο ή περισσότερες ουσίες, ή σε αντικείμενο. Συνεπώς, πρέπει να διευκρινίζεται κατά πόσον η ανάκτηση είναι συνέχεια της χρήσης της αρχικά καταχωρισμένης ουσίας και, αν δεν συμβαίνει αυτό, κατά πόσον θεωρείται «παρασκευή» που μετατρέπει εκ νέου το απόβλητο σε μία ή περισσότερες ουσίες υπό καθαρή μορφή, σε μείγμα ή σε αντικείμενο.

Ο κύκλος ζωής και η αλυσίδα εφοδιασμού της αρχικής ουσίας τελειώνουν στο στάδιο των αποβλήτων. Αν το απόβλητο παύει να αποτελεί απόβλητο, ξεκινά ένας νέος κύκλος ζωής της ουσίας. Η διαδικασία ανάκτησης εστιάζει στην ανάκτηση της ουσίας από το εν λόγω απόβλητο. Συνεπώς, σε κάθε περίπτωση και εξ ορισμού, η ανάκτηση δεν μπορεί να θεωρηθεί χρήση¹⁶.

Το άρθρο 3 παράγραφος 8 του κανονισμού REACH ορίζει την παρασκευή ως «η παραγωγή ή η εκχύλιση ουσιών σε φυσική κατάσταση». Οι ουσίες που έχουν υποβληθεί σε χημική τροποποίηση κατά τη διαδικασία διάθεσης και ανάκτησης αποβλήτων (π.χ. ορισμένα είδη σκωρίας, όπως αποσαθρωμένη σκωρία χάλυβα, ιπτάμενη τέφρα, σχηματισμός μεθανίου κατά την «ανακύκλωση πρώτων υλών» πολυμερών) σαφώς εμπίπτουν στον εν λόγω ορισμό.

Παρόλα αυτά, ορισμένες διαδικασίες ανάκτησης που οδηγούν σε ανακτημένες ουσίες δεν τροποποιούν τη χημική σύνθεση των ουσιών (ιδιαίτερα η μηχανική επεξεργασία ή η ανακύκλωση

¹⁶ Το άρθρο 3 παράγραφος 24 ορίζει τη «χρήση» ως «οποιαδήποτε μεταποίηση, ενσωμάτωση σε παρασκεύασμα (τυποποίηση), κατανάλωση, αποθήκευση, διατήρηση, κατεργασία, πλήρωση περιεκτών, μεταφορά μεταξύ περιεκτών, ανάμειξη, παραγωγή αντικειμένου, ή οποιαδήποτε άλλη χρησιμοποίηση».

π.χ. διαλογή, διαχωρισμός, απορρύπανση, ομογενοποίηση και κατεργασία για την τροποποίηση της μακροσκοπικής δομής του υλικού, όπως σύνθλιψη (συσσωματώματα), κοπή, κατατεμαχισμός (απορρίμματα μετάλλων), κοκκοποίηση (πλαστικά απόβλητα) και κονιοποίηση υλικών, ανάταξη υλικών χωρίς χημική τροποποίηση).

Για λόγους συνεκτικότητας και εφαρμοσιμότητας της προσέγγισης, όλες οι μορφές ανάκτησης, συμπεριλαμβανομένης της μηχανικής επεξεργασίας, θεωρούνται ως διαδικασίες παρασκευής κάθε φορά που (αφού έχουν εκτελεστεί ένα ή περισσότερα στάδια ανάκτησης) οδηγούν στην παραγωγή μίας ή περισσότερων ουσιών υπό καθαρή μορφή ή σε μείγμα ή σε αντικείμενο, οι οποίες έχουν πάψει να αποτελούν απόβλητο.

2.2.2. Προσδιορισμός της ανακτημένης ουσίας

Για να επωφεληθεί ένας οργανισμός από την εξαίρεση του άρθρου 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH, χρειάζεται να προσδιοριστούν οι ανακτημένες ουσίες. Όπως και για τις άλλες ουσίες που υπόκεινται σε καταχώριση δυνάμει του κανονισμού REACH, πρέπει να είναι διαθέσιμη η ονομασία και τα αντίστοιχα δεδομένα που επαρκούν για τον προσδιορισμό της ανακτημένης ουσίας. Στην ενότητα 2 «Προσδιορισμός της ουσίας» του παραρτήματος VI του κανονισμού REACH παρατίθενται οι πληροφορίες που θεωρούνται επαρκείς για τον ορθό προσδιορισμό και την ονομασία της ουσίας¹⁷. Οι εν λόγω πληροφορίες περιλαμβάνουν καταρχήν την ονομασία IUPAC ή/και κάθε άλλο χημικό αναγνωριστικό κωδικό, τον μοριακό και συντακτικό τύπο, τη σύνθεση και αναλυτικά δεδομένα (συμπεριλαμβανομένων συνηθισμένων φασματικών και χρωματογραφικών δεδομένων) της ουσίας.

Λόγω της ασταθούς εισροής της σύνθεσης της ροής αποβλήτων από την οποία ανακτώνται οι ουσίες, ή λόγω του γεγονότος ότι από τα απόβλητα ανακτώνται συχνά ουσίες μέσα σε μείγματα και όχι υπό καθαρή μορφή, μπορεί να μην υπάρχει πάντα η δυνατότητα συγκέντρωσης τέτοιου είδους αναλυτικών δεδομένων για κάθε ανακτημένη ουσία. Στις περιπτώσεις αυτές, θα πρέπει να δηλώνεται σαφώς και να τεκμηριώνεται ποια άλλα δεδομένα επαρκούν για την αιτιολόγηση του προσδιορισμού της ανακτημένης ουσίας ή των ουσιών. Οι πληροφορίες που αφορούν συγκεκριμένα την ανακτημένη ουσία (προέλευση αποβλήτων, έλεγχος υλικών εισροής, φασματικά δεδομένα αν είναι διαθέσιμα, στάδια διαδικασιών που εξασφαλίζουν την εξάλειψη ορισμένων προσμείξεων στην ανακτημένη ουσία υπό καθαρή μορφή ή στο μείγμα) θα πρέπει να τεκμηριώνονται προκειμένου να συγκρίνεται η ταυτότητα της ανακτημένης ουσίας με την αρχική ουσία η οποία έχει καταχωριστεί δυνάμει του Τίτλου II του κανονισμού REACH¹⁸.

2.2.3. Διάκριση μεταξύ ουσίας, μείγματος και αντικειμένου

Για την αξιολόγηση των απαιτήσεων καταχώρισης για ανακτημένα υλικά, είναι σημαντικό να προσδιορίζεται με σαφήνεια κατά πόσον το συγκεκριμένο υλικό είναι ουσία υπό καθαρή μορφή, μείγμα (που περιέχει 2 ή περισσότερες αναμειγμένες ουσίες) ή αντικείμενο. Το θέμα αυτό εξετάζεται παρακάτω με βάση τους ορισμούς της «ουσίας», του «μείγματος» και του «αντικειμένου» σύμφωνα με το άρθρο 3¹⁹ του κανονισμού REACH. Τα έγγραφα καθοδήγησης σχετικά με τον προσδιορισμό ουσιών και με τις απαιτήσεις για ουσίες σε αντικείμενα παρέχουν πρόσθετη πληροφόρηση σχετικά τον τρόπο εφαρμογής των εν λόγω ορισμών.

¹⁷ Η Καθοδήγηση σχετικά με τον προσδιορισμό και την ονομασία ουσιών δυνάμει του κανονισμού REACH είναι διαθέσιμη στην ηλεκτρονική διεύθυνση: http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/substance_id_en.htm.

¹⁸ Οι πληροφορίες που προέρχονται από την παρακολούθηση της συμμόρφωσης προς τα κριτήρια αποχαρκτηρισμού των αποβλήτων θα πρέπει να διασφαλίζουν μια ορισμένη ποιότητα των δευτερογενών πρώτων υλών, να εξαιρούν τις επικίνδυνες ιδιότητες και να περιορίζουν την παρουσία ξένων υλικών, ενώ μπορούν να συμβάλουν στην τήρηση του όρου σχετικά με την ομοιότητα της ανακτημένης ουσίας (βλ. επίσης ενότητα 2.3.1).

¹⁹ Άρθρο 3 παράγραφος 1: ουσία, άρθρο 3 παράγραφος 2: μείγμα, άρθρο 3 παράγραφος 3: αντικείμενο.

2.2.3.1. Αντικείμενο

Η διαδικασία ανάκτησης μπορεί να οδηγήσει απευθείας στο σχηματισμό αντικειμένου αντί ουσίας ή μείγματος, όπως ένα παγκάκι που είναι κατασκευασμένο από πλαστικό. Αυτό μπορεί να προκύψει, π.χ., αν τα απόβλητα μετάλλων ή πολυμερών υποβάλλονται απευθείας μετά τη συλλογή και διαλογή σε τήξη για να προκύψουν νέα αντικείμενα. Η καταχώριση ουσιών σε αντικείμενα απαιτείται μόνο αν προβλέπεται να ελευθερωθούν υπό ορισμένες συνθήκες όπως καθορίζεται στο άρθρο 7 παράγραφος 1 του κανονισμού REACH ή αν ο Οργανισμός έχει αποφασίσει να απαιτήσει καταχώριση δυνάμει του άρθρου 7 παράγραφος 5 του κανονισμού REACH²⁰. Μόνο σε αυτές τις περιορισμένες περιπτώσεις προκύπτει η ανάγκη να εξακριβωθεί κατά πόσον ισχύει το άρθρο 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ), καθώς ο φορέας ανάκτησης οφείλει να συμμορφώνεται προς τις διατάξεις του άρθρου 7 του κανονισμού REACH σχετικά με τις ουσίες σε αντικείμενα. Σε περίπτωση που ένας φορέας ανάκτησης δεν μπορεί για οποιονδήποτε λόγο να επικαλεσθεί το άρθρο 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH, μπορεί, παρά ταύτα, να εξαιρεθεί εν τέλει από την υποχρέωση καταχώρισης δυνάμει του άρθρου 7 παράγραφος 6 του κανονισμού REACH, αν η ουσία έχει ήδη καταχωριστεί για την εν λόγω χρήση.

Το άρθρο 3 παράγραφος 3 του κανονισμού REACH ορίζει το «αντικείμενο» ως *«αντικείμενο το οποίο, κατά τη διαδικασία παραγωγής, αποκτά ειδικό σχήμα, επιφάνεια ή σχεδιασμό που καθορίζει τη χρηστική λειτουργία του σε μεγαλύτερο βαθμό από ό,τι η χημική του σύνθεση»*.

Με βάση τον ορισμό αυτό, αν μπορεί να εξαχθεί χωρίς αμφιβολία το συμπέρασμα ότι το σχήμα, η επιφάνεια ή ο σχεδιασμός ενός αντικειμένου σχετίζεται περισσότερο με τη λειτουργία του από ό,τι η χημική του σύνθεση, τότε πρόκειται για αντικείμενο κατά την έννοια του κανονισμού REACH. Αν το σχήμα, η επιφάνεια ή ο σχεδιασμός είναι εξίσου ή λιγότερο σημαντικά από τη χημική σύνθεση, πρόκειται για ουσία ή μείγμα. Αν δεν είναι δυνατό να εξακριβωθεί χωρίς αμφιβολία το κατά πόσον ένα αντικείμενο ικανοποιεί τον ορισμό του αντικειμένου σύμφωνα με τον κανονισμό REACH, τότε απαιτείται λεπτομερέστερη αξιολόγηση. Για το σκοπό αυτό, συνιστάται να συμβουλευέστε την Καθοδήγηση σχετικά με τις απαιτήσεις για ουσίες σε αντικείμενα²¹.

Επιπλέον, όταν ένα ανακτημένο υλικό θεωρείται ότι υποβάλλεται σε περαιτέρω χημικές αντιδράσεις, ή σε αλλαγή σχήματος ή επιφάνειας (π.χ. τήξη έτσι ώστε να αποκτήσει νέο σχήμα), αυτό είναι μια ένδειξη ότι το υλικό είναι ουσία υπό καθαρή μορφή ή μείγμα και όχι αντικείμενο.

Με βάση τα παραπάνω, αν ένα ανακτημένο υλικό θεωρείται αντικείμενο, η καταχώριση των ουσιών που περιέχει είναι υποχρεωτική μόνο κατ' εξαίρεση δυνάμει του άρθρου 7 παράγραφος 1 ή του άρθρου 7 παράγραφος 5 του κανονισμού REACH. Ο φορέας ανάκτησης μπορεί να κάνει χρήση των διατάξεων αυτών αν πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH, όπως διευκρινίζεται παραπάνω.

2.2.3.2. Ουσία υπό καθαρή μορφή ή σε μείγματα

Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 του κανονισμού REACH, μια **ουσία** ορίζεται ως *«ένα χημικό στοιχείο και οι ενώσεις του σε φυσική κατάσταση ή όπως λαμβάνονται από οποιαδήποτε διεργασία παρασκευής, συμπεριλαμβανομένου κάθε προσθέτου που είναι απαραίτητο για τη διατήρηση της σταθερότητάς της και κάθε πρόσμιξης που προέρχεται από τη*

²⁰ Ωστόσο, η παρουσία στα αντικείμενα ουσιών που προκαλούν πολύ μεγάλη ανησυχία οι οποίες περιλαμβάνονται στον κατάλογο υποψήφιων ουσιών προς ένταξη στο παράρτημα XIV μπορεί να συνεπάγεται υποχρεώσεις κοινοποίησης σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 2 και υποχρεώσεις κοινοποίησης πληροφοριών σύμφωνα με το άρθρο 33 του κανονισμού REACH.

²¹ Βλ. Καθοδήγηση σχετικά με τις απαιτήσεις για ουσίες σε αντικείμενα, η οποία είναι διαθέσιμη στην ηλεκτρονική διεύθυνση http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/articles_el.htm, η οποία προς το παρόν τελεί υπό αναθεώρηση. Η τρέχουσα κατάσταση αναθεώρησης είναι διαθέσιμη στην ηλεκτρονική διεύθυνση http://guidance.echa.europa.eu/guidance4_en.htm

χρησιμοποιούμενη διεργασία, αποκλειόμενου κάθε διαλύτη που μπορεί να διαχωρισθεί, χωρίς να επηρεάσει τη σταθερότητα της ουσίας ή να μεταβάλει τη σύνθεσή της».

Οι ουσίες διακρίνονται σε δύο κύριες ομάδες:

1. «Σαφώς καθορισμένες ουσίες»: Ουσίες με καθορισμένη ποσοτική και ποιοτική σύνθεση η οποία μπορεί να προσδιοριστεί επαρκώς με βάση τις παραμέτρους προσδιορισμού του παραρτήματος VI ενότητα 2 του κανονισμού REACH. Οι κανόνες προσδιορισμού και ονομασίας διαφέρουν για:

- «σαφώς καθορισμένες ουσίες» με ένα κύριο συστατικό (καταρχήν $\geq 80\%$) (μονοσυστατικές ουσίες)
- ουσίες με περισσότερα από ένα κύρια συστατικά (καταρχήν $\geq 10\%$ και $< 80\%$ για κάθε συστατικό) (πολυσυστατικές ουσίες)

2. «Ουσίες UVCB»: «Ουσίες άγνωστης ή ασταθούς σύνθεσης, προϊόντα πολύπλοκων αντιδράσεων ή βιολογικά υλικά, ή αλλιώς ουσίες UVCB, δεν μπορούν να προσδιοριστούν επαρκώς με βάση τη χημική τους σύνθεση, επειδή:

- ο αριθμός των συστατικών τους είναι σχετικά μεγάλος ή/και
- η σύνθεση είναι, σε μεγάλο βαθμό, άγνωστη ή/και
- η αστάθεια της σύνθεσης είναι σχετικά μεγάλη ή ελάχιστα προβλέψιμη.²⁷

Για τέτοιες ουσίες, πρέπει να εξεταστούν πρόσθετα προσδιοριστικά στοιχεία, όπως πηγές προέλευσης ή τύπος παραγωγικών διαδικασιών.

Ειδικότερα, οι προσεγγίσεις για τον προσδιορισμό μιας ουσίας ως μονοσυστατικής ή UVCB σχετίζονται με τις ανακτημένες ουσίες. Αντίθετα, η έννοια των «πολυσυστατικών ουσιών» αναφέρεται σε μια κατηγορία ουσιών που προκύπτουν από μια συγκεκριμένη διαδικασία παρασκευής (βλ. παράδειγμα 3 στο προσάρτημα 1) και ισχύει για ανακτημένες ουσίες μόνο σε ειδικές περιπτώσεις. Η απαρίθμηση ενός υλικού στο Ευρωπαϊκό Ευρετήριο των Χημικών Ουσιών που κυκλοφορούν στο Εμπόριο (EINECS) αποτελεί ένδειξη ότι το υλικό θεωρείται ουσία, αν και σε πολλές περιπτώσεις μπορεί να απαιτηθεί λεπτομερέστερη ανάλυση της ταυτότητας της ουσίας.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2 του κανονισμού REACH, ένα **μείγμα**²² ορίζεται ως «ένα μείγμα ή διάλυμα που αποτελείται από δύο ή περισσότερες ουσίες». Επομένως, ένα ανακτημένο υλικό μπορεί επίσης να θεωρηθεί μείγμα, το οποίο περιέχει διάφορες ανακτημένες ουσίες.

Γενικά, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι γίνεται σαφής διάκριση μεταξύ μειγμάτων και ουσιών, με αποτέλεσμα, μεταξύ άλλων, οι δύο όροι να μην είναι εναλλάξιμοι βάσει διακριτικής ευχέρειας. Οι ορισμοί «μειγμάτων» και «ουσιών» πρέπει να ερμηνεύονται με τέτοιο τρόπο ώστε ο όρος «ουσία» να περιλαμβάνει τη μάζα αντίδρασης που προκύπτει από μια χημική αντίδραση. Ο όρος «μείγμα» περιορίζεται σε αναμειγξεις που δεν είναι προϊόν χημικής αντίδρασης.

Καθώς πολλές εργασίες ανάκτησης δεν παράγουν ουσίες υπό καθαρή μορφή, αλλά ουσίες σε μείγματα (π.χ. πλαστικά, καουτσούκ, κ.λπ.), ακολουθεί η περιγραφή της διάκρισης μεταξύ μείγματος και ουσίας UVCB μεταβλητής σύνθεσης.

Πολλά ανακτημένα υλικά αποτελούνται από δύο ή περισσότερες ουσίες αλλά έχουν επίσης τυπικά χαρακτηριστικά ουσιών UVCB. Για το λόγο αυτό, οι εναλλακτικές λύσεις για το χαρακτηρισμό της ουσίας ή των ουσιών είναι σε κάποιο βαθμό εναλλάξιμες. Επαφίεται στον παρασκευαστή ή στον εισαγωγέα να αποφασίσει ποια από τις δύο επιλογές ταιριάζει καλύτερα στα χαρακτηριστικά του υλικού.

²² Ο κανονισμός 1272/2008 της 31ης Δεκεμβρίου 2008 (Κανονισμός CLP), στο άρθρο 57 εδάφιο 11, σ. 30 ορίζει ότι ο όρος «παρασκεύασμα» πρέπει, μεταξύ άλλων, να αντικατασταθεί στον κανονισμό REACH από τον όρο «μείγμα».

Αφενός, θα είναι ευκολότερη η καταχώριση ουσιών με ιδιαίτερα πολύπλοκη σύνθεση ως ουσιών UVCB. Αφετέρου, τα ανακτημένα υλικά με πολύπλοκη σύνθεση συχνά δεν έχουν αντίστοιχες αρχικές ουσίες που να έχουν ήδη καταχωριστεί ως ουσίες UVCB. Συνεπώς, τέτοιου είδους ουσίες ίσως να μην μπορούν να επωφεληθούν από το καθεστώς σταδιακά εισαγόμενων ουσιών, δεδομένου ότι δεν υπάρχει αντίστοιχη εγγραφή στο EINECS. Στην περίπτωση αυτή, μπορεί να μην υπάρχει άλλη καταχώριση στην οποία να μπορεί να στηριχθεί μια εξαίρεση βάση του άρθρου 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ).

Εντούτοις, τα επιμέρους συστατικά του υλικού ενδέχεται να έχουν ήδη καταχωριστεί (ή να εξαιρούνται από την υποχρέωση καταχώρισης), γεγονός που επιτρέπει τη χρήση της εξαίρεσης του άρθρου 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH εφόσον είναι διαθέσιμες οι σχετικές πληροφορίες ασφάλειας.

Η ανάκτηση μπορεί να οδηγήσει στο σχηματισμό μίας ή περισσότερων ουσιών υπό καθαρή μορφή ή σε μείγμα. Επαφίεται στον φορέα ανάκτησης να εξετάσει το κατά πόσον το υλικό είναι ουσία υπό καθαρή μορφή ή περιέχεται σε μείγμα. Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να διασφαλίζει ότι τα επιμέρους συστατικά/ουσίες έχουν ήδη καταχωριστεί και επομένως μπορούν να επωφεληθούν από την εξαίρεση του άρθρου 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH εφόσον είναι διαθέσιμες οι σχετικές πληροφορίες ασφάλειας (βλ. ενότητες 2.3.2 και 2.4.1).

2.2.4. Προσμείξεις

Σε ό,τι αφορά τα ανακτημένα υλικά, μπορεί να είναι δύσκολο να διευκρινιστεί οριστικά κατά πόσον ένα συστατικό ανακτημένου υλικού είναι ουσία ή πρόσμειξη. Η Καθοδήγηση σχετικά με τον προσδιορισμό ουσιών ορίζει την πρόσμειξη ως *«ένα ανεπιθύμητο συστατικό που υπάρχει σε μια ουσία όπως παράχθηκε. Μπορεί να προέρχεται από τα αρχικά υλικά ή να είναι αποτέλεσμα δευτερογενών ή ημιτελών αντιδράσεων κατά τη διαδικασία παραγωγής. Παρότι υπάρχει μέσα στην τελική ουσία δεν προστέθηκε σε αυτήν ηθελημένα»*.¹⁷

Οι ανακτημένες ουσίες μπορεί να περιέχουν προσμείξεις οι οποίες ενδέχεται να διαφέρουν από τις προσμείξεις που περιέχονται σε μια ουσία η οποία δεν έχει προκύψει από διαδικασίες ανάκτησης. Αυτό συμβαίνει ιδίως στην περίπτωση όπου τα ανακτημένα υλικά περιέχουν ανεπιθύμητα συστατικά τα οποία δεν χρησιμεύουν σε τίποτα στο ανακτημένο υλικό και ο μόνος λόγος για την παρουσία τους μέσα στα ανακτημένα υλικά είναι ότι αποτελούσαν μέρος της εισροής αποβλήτων κατά τη διαδικασία ανάκτησης.

Αν και τα εν λόγω συστατικά μπορεί να προστέθηκαν ηθελημένα στην αρχή ως ουσίες για το σχηματισμό μείγματος ή αντικειμένου, η παρουσία τους στο ανακτημένο υλικό μπορεί να είναι ανεπιθύμητη (ανάλογα με το αν τα εν λόγω συστατικά έχουν συγκεκριμένη χρήση ή όχι) και επομένως μπορούν να θεωρηθούν προσμείξεις, για τις οποίες δεν απαιτείται ξεχωριστή καταχώριση υπό καθαρή μορφή.

Ωστόσο, τα συστατικά που υπάρχουν σε ποσότητες άνω του 20% κατά βάρος (β/β) δεν θα πρέπει γενικά να θεωρούνται προσμείξεις αλλά ξεχωριστές ουσίες σε μείγμα. Στην περίπτωση που το ανακτημένο υλικό επιλέγεται ηθελημένα για την παρουσία ορισμένων συστατικών, τα εν λόγω συστατικά θα πρέπει επίσης να θεωρούνται ως ξεχωριστές ουσίες, ακόμα κι αν υπάρχουν σε ποσότητες μικρότερες από 20% (β/β) (π.χ. αν επιλεγεί PVC για την παρουσία επιβραδυντικών φλόγας, ίσως απαιτηθεί η καταχώριση των εν λόγω επιβραδυντικών φλόγας, εκτός αν έχουν ήδη καταχωριστεί).

Κατά τον μηχανικό διαχωρισμό αναμειγμένων αποβλήτων, συχνά μπορεί να είναι αδύνατο να προκύψει ανακτημένο υλικό καθαρότητας 100% (απαλλαγμένο από ξένα στοιχεία). Τα εν λόγω ξένα στοιχεία συχνά είναι είτε εξωγενή της ροής αποβλήτων αυτής καθεαυτής (για παράδειγμα, ανάλογα με τη ροή αποβλήτων, πέτρες, πλαστικά, κομμάτια καουτσούκ, άμμος, κ.λπ.) είτε εξωγενή του υλικού που αποτελεί το αντικείμενο της ανάκτησης αλλά μέρος του τελικού προϊόντος που κατέστη απόβλητο (για παράδειγμα, βαφές, επιχρίσματα, κ.λπ.), η σύνθεση και

συνολική ποσότητα των οποίων είναι δύσκολο να προσδιοριστεί. Μετά από κατάλληλη διαλογή και διαχωρισμό, τα κλάσματα αυτά θα πρέπει να υπάρχουν μέσα στο ανακτημένο υλικό μόνο σε πολύ μικρές ποσότητες. Στην περίπτωση αυτή, τα εν λόγω στοιχεία μπορούν να θεωρηθούν προσμείξεις που δεν χρειάζεται να καταχωριστούν ξεχωριστά υπό καθαρή μορφή.

Ακόμα και αν οι προσμείξεις δεν χρειάζεται να καταχωριστούν ξεχωριστά, χρειάζεται:

- να προσδιοριστούν στο βαθμό που απαιτείται¹⁷ και να αντιστοιχιστούν στην ανακτημένη ουσία ή ουσίες για να διευκολύνεται η σύγκριση με άλλη ή άλλες ήδη καταχωρισμένες ουσίες, και
- να αξιολογηθούν στο βαθμό που απαιτείται για τον προσδιορισμό του προφίλ επικινδυνότητας καθώς και για την ταξινόμηση και επισήμανση της ουσίας υπό καθαρή μορφή ή μέσα στο μείγμα στο οποίο προκύπτουν (βλ. ενότητα 2.3.2).

Στις περιπτώσεις που το ανακτημένο υλικό θεωρείται ουσία σε μείγμα, το περιεχόμενο αυτού του μείγματος πρέπει να αντιστοιχιστεί σε ξεχωριστές ταυτότητες ουσιών. Κάθε ταυτότητα ουσίας μπορεί να περιλαμβάνει προσμείξεις²³. Αυτή η διαδικασία πρέπει να βασίζεται στην Καθοδήγηση σχετικά με τον προσδιορισμό ουσιών. Επιπλέον η απόφαση σχετικά με την ομοιότητα θα πρέπει να βασίζεται στα κύρια συστατικά. Οι προσμείξεις ενδέχεται να επηρεάζουν το προφίλ επικινδυνότητας της ουσίας. Στην περίπτωση αυτή, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη σε σχέση με την ταξινόμηση και την επισήμανση της ουσίας (βλ. ενότητα 2.4.1.). Οι φορείς ανάκτησης θα πρέπει να γνωρίζουν ότι η έννοια των προσμείξεων δεν ισχύει για τις ουσίες UVCB. Οι προσμείξεις μπορούν να λαμβάνονται υπόψη μόνο για υλικά που αποτελούνται από ουσίες (υπό καθαρή μορφή ή σε μείγμα) με σαφώς καθορισμένη σύνθεση.

2.3. Απαιτήσεις για εξαίρεση σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH

Αφού καθοριστεί, προσδιοριστεί και τεκμηριωθεί ο τύπος (ουσία υπό καθαρή μορφή ή σε μείγμα) και οι προσμείξεις του ανακτημένου υλικού, όπως περιγράφεται στην ενότητα 2.2, ο φορέας ανάκτησης είναι σε θέση να εξετάσει αν πληρούνται τα κριτήρια εξαίρεσης δυνάμει του άρθρου 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι επιχειρήσεις που επιθυμούν να επωφεληθούν από την εν λόγω εξαίρεση πρέπει να παρέχουν στις αρχές (μόνο κατόπιν σχετικού αιτήματος) την κατάλληλη τεκμηρίωση που αποδεικνύει ότι οι ανακτημένες ουσίες τους εμπίπτουν στην εξαίρεση.

Το άρθρο 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH παρέχει την ακόλουθη εξαίρεση για ανακτημένες ουσίες:

«2.7. Τα ακόλουθα εξαιρούνται από τους τίτλους II, V και VI:

[...]

δ) ουσίες υπό καθαρή μορφή, σε μείγματα ή σε αντικείμενα οι οποίες έχουν καταχωρισθεί σύμφωνα με τον τίτλο II και οι οποίες ανακτώνται στην Κοινότητα εάν:

i) η ουσία που προκύπτει από τη διαδικασία ανάκτησης είναι η ίδια με την ουσία που έχει καταχωρισθεί σύμφωνα με τον τίτλο II, και

ii) οι πληροφορίες που απαιτούνται σύμφωνα με το άρθρο 31 ή το άρθρο 32 σχετικά με την ουσία που έχει καταχωρισθεί σύμφωνα με τον τίτλο II, είναι διαθέσιμες στην εγκατάσταση που πραγματοποιεί την ανάκτηση».

²³ Όσον αφορά τις απαιτήσεις δυνάμει του κανονισμού REACH, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η ποιότητα των αποβλήτων μπορεί να βελτιωθεί μέσω μέτρων που επεμβαίνουν στη διαδικασία κατεργασίας αυτή καθαυτή. Προφυλάξεις μέσω (της άρνησης) της αποδοχής των αποβλήτων και της ακριβούς διαλογής θα βελτιώσουν την ποιότητα των αποβλήτων. Κάτι τέτοιο μπορεί να μειώσει τις προσμείξεις που υπάρχουν στα απόβλητα και συνεπώς να διευκολύνει τη συμμόρφωσή τους προς τις υποχρεώσεις δυνάμει του κανονισμού REACH.

Υπενθυμίζεται ότι οι εισαγωγείς ουσιών που ανακτώνται εκτός των συνόρων του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) δεν μπορούν να επωφεληθούν από την εξαίρεση δύναμει του άρθρου 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH, καθώς αυτή ισχύει για ανάκτηση εντός του ΕΟΧ. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι επιχειρήσεις μπορούν να συνεχίσουν να εισάγουν το υλικό ως απόβλητο και στη συνέχεια να το ανακτούν μέσα στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (π.χ. μετά την ανάκτηση, ελέγχοντας αν πληρούνται τα κριτήρια αποχαρακτηρισμού αποβλήτων). Με αυτό τον τρόπο διασφαλίζεται η αποτελεσματική παρακολούθηση της τήρησης των κριτηρίων αποχαρακτηρισμού αποβλήτων, ενώ ταυτόχρονα μπορεί να θεωρηθεί ότι οι ουσίες που περιέχονται στα απόβλητα ανακτώνται εντός του ΕΟΧ και επομένως ότι μπορεί να εφαρμοστεί το άρθρο 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH.

Ούτε τα παραπροϊόντα μπορούν να επωφεληθούν από την εξαίρεση του άρθρου 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) όπως περιγράφεται στο άρθρο 5 της οδηγίας πλαίσιο για τα απόβλητα. Ωστόσο, τα παραπροϊόντα μπορούν να εξαιρεθούν με βάση το παράρτημα V υπό τον όρο ότι δεν εισάγονται ούτε διατίθενται στην αγορά ως έχουν. Σε περίπτωση που ο φορέας ανάκτησης δεν μπορεί να στηριχθεί στην εξαίρεση του άρθρου 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH ή σε οποιαδήποτε άλλη εξαίρεση, πρέπει να καταχωρίσει την ανακτημένη ουσία και στη συνέχεια πρέπει να εκπληρώσει όλες τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από τις διατάξεις του τίτλου II του κανονισμού REACH περί καταχώρισης. Τα δύο επόμενα κεφάλαια περιγράφουν βήμα προς βήμα τον τρόπο εκπλήρωσης των απαιτήσεων του άρθρου 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH.

2.3.1. Προϋπόθεση 1: «Ομοιότητα» ανακτημένης ουσίας και ήδη καταχωρισμένης ουσίας

Το άρθρο 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) σημείο i) του κανονισμού REACH ορίζει ότι *η ουσία που προκύπτει από τη διαδικασία ανάκτησης είναι η ίδια με την ουσία που έχει καταχωρισθεί σύμφωνα με τον τίτλο II*. Αυτό το τμήμα του νομικού κειμένου περιλαμβάνει δύο απαιτήσεις: Η εξαίρεση στηρίζεται σε ήδη υφιστάμενη καταχώριση και η ανακτημένη ουσία είναι η ίδια με την ουσία που έχει καταχωριστεί.

Η ανακτημένη ουσία πρέπει να είναι η ίδια με την ήδη καταχωρισμένη ουσία

Αυτό σημαίνει ότι αν, για κάποιο λόγο, η ίδια ουσία δεν έχει καταχωριστεί στο στάδιο της παρασκευής ή της εισαγωγής, η ανακτημένη ουσία πρέπει να καταχωριστεί πριν από την εισαγωγή ή τη διάθεσή της στην αγορά αφότου αποχαρακτηριστεί ως απόβλητο.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι υποχρεώσεις σε σχέση με τον κύκλο ζωής και την αλυσίδα εφοδιασμού λήγουν στο στάδιο των αποβλήτων. Αυτό συνεπάγεται επίσης ότι οι χρήσεις της ανακτημένης ουσίας δεν χρειάζεται να καλύπτονται στο σενάριο έκθεσης της «αρχικής» ουσίας (δηλ. της ουσίας που μετατράπηκε σε απόβλητο και η οποία ανακτήθηκε από το εν λόγω απόβλητο), επειδή ο κύκλος ζωής της αρχικής ουσίας τελειώνει όταν η εν λόγω ουσία παύει να αποτελεί απόβλητο.

Για να είναι δυνατή η αξιοποίηση της εξαίρεσης στο άρθρο 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH, αρκεί να υποβληθεί καταχώριση για την ουσία από οποιονδήποτε καταχωρίζοντα. Ο εν λόγω καταχωρίζων δεν χρειάζεται να αποτελεί τμήμα της αλυσίδας εφοδιασμού που οδηγεί στην παραγωγή αποβλήτων²⁴.

Όταν οι φορείς ανάκτησης αξιολογούν κατά πόσον η ανακτημένη ουσία είναι ίδια με ήδη καταχωρισμένη ουσία ή αν πρόκειται για διαφορετικές ουσίες, πρέπει να εφαρμόζουν τους κανόνες της Καθοδήγησης σχετικά με τον προσδιορισμό ουσιών. Η απόφαση πρέπει να

²⁴ Καθοδήγηση σχετική με την καταχώριση
http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/registration_el.htm .

στηρίζεται στην ομοιότητα των κύριων συστατικών. Οι πληροφορίες σχετικά με τις προσμείξεις δεν αλλάζουν καταρχήν το συμπέρασμα περί ομοιότητας ή όχι²⁵. Ειδικότερα, θα πρέπει να σημειωθεί ότι αυτή η αξιολόγηση πρέπει να πραγματοποιείται από τους ίδιους τους φορείς ανάκτησης, οι οποίοι θα χρησιμοποιούν όλες τις διαθέσιμες πληροφορίες όπως την Καθοδήγηση σχετικά με τον προσδιορισμό και την ονομασία ουσιών δυνάμει του κανονισμού REACH. Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Χημικών Προϊόντων δεν έχει δώσει καμία επιβεβαίωση σχετικά με την «ομοιότητα». Οι φορείς ανάκτησης που έχουν προκαταχωρίσει την ουσία τους μπορούν ωστόσο να συζητήσουν θέματα «ομοιότητας» με άλλους προκαταχωρίζοντες της ίδιας ουσίας στο αντίστοιχο προκαταρκτικό ΦΑΠΟ. Όπως περιγράφεται στην Καθοδήγηση σχετικά με την κοινοχρησία δεδομένων, οι επιχειρήσεις μπορούν επίσης να προβούν σε λεπτομερέστερη ανάλυση της ταυτότητας της ουσίας και να τη διορθώσουν αν χρειάζεται, εφόσον είναι σαφές ότι η προκαταχώριση αφορούσε όντως την εν λόγω ουσία.

Οι ίδιοι αριθμοί EINECS και CAS των ουσιών είναι μια ένδειξη ομοιότητας της ουσίας. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι αστάθειες στη σύνθεση και στο προφίλ των προσμείξεων, συμπεριλαμβανομένης αστάθειας στο ποσοστό των προσμείξεων, δεν σημαίνουν απαραίτητα ότι οι ουσίες διαφέρουν. Σύμφωνα με την Καθοδήγηση σχετικά με τον προσδιορισμό και την ονομασία ουσιών, «Δεν γίνεται καμία διαφοροποίηση μεταξύ τεχνικών ή αναλυτικών διαβαθμίσεων ή διαβαθμίσεων καθαρότητας των ουσιών. Η «ίδια» ουσία μπορεί να έχει περάσει από όλες τις βαθμίδες κάθε παραγωγικής διαδικασίας με διαφορετικές ποσότητες διαφορετικών προσμείξεων. [...]»

Σε περίπτωση που το προφίλ προσμείξεων μιας σαφώς καθορισμένης ουσίας από διαφορετικές πηγές παρασκευής διαφέρει σημαντικά, θα χρειαστεί η γνώμη κάποιου εμπειρογνώμονα για να αποφασιστεί αν οι διαφορές αυτές επηρεάζουν τη δυνατότητα κοινοχρησίας οποιωνδήποτε δεδομένων δοκιμών σχετικά με μία ουσία με τα υπόλοιπα μέλη ενός ΦΑΠΟ.»¹⁷ Επιπλέον, η Καθοδήγηση σχετικά με την κοινοχρησία δεδομένων εξηγεί ότι: «Ομοίως για τις ουσίες UVCB – γενικά – η ονομασία οδηγεί στον καθορισμό της «ομοιότητας». Αν η ονομασία είναι η ίδια, η ουσία θεωρείται η ίδια, εκτός αν υπάρχουν διαθέσιμα δεδομένα που υποδεικνύουν το αντίθετο.»²⁶

Καθεστώς καταχώρισης ουσιών

Η εξαίρεση από την υποχρέωση καταχώρισης για τις ανακτημένες ουσίες στο άρθρο 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH προϋποθέτει ότι η ίδια ουσία έχει ήδη καταχωριστεί. Για να διαπιστωθεί κατά πόσον πληρείται αυτός ο όρος για μια ορισμένη ουσία, πρέπει να χρησιμοποιηθούν διάφοροι δίαυλοι πληροφόρησης.

Οι κύριες πηγές πληροφόρησης σχετικά με τις ουσίες είναι τα δεδομένα που ανταλλάσσονται στο πλαίσιο των Φόρουμ ανταλλαγής πληροφοριών για τις ουσίες (ΦΑΠΟ). Οι φορείς ανάκτησης που έχουν προκαταχωρίσει τις ανακτημένες ουσίες μπορούν αυτόματα να συμμετάσχουν στο προκαταρκτικό ΦΑΠΟ. Μόλις συμφωνηθεί η ομοιότητα της ταυτότητας μεταξύ των μελών του προκαταρκτικού ΦΑΠΟ, το ΦΑΠΟ δημιουργείται και επίσημα. Επειδή οι φορείς ανάκτησης μπορεί να έχουν περιορισμένο ενδιαφέρον για την καταχώριση της ουσίας, ενδέχεται να μην συμμετέχουν ενεργά στην επικοινωνία του ΦΑΠΟ. Ωστόσο, θα πρέπει να εξασφαλίσουν ότι θα ενημερώνονται σχετικά με το καθεστώς καταχώρισης της ουσίας. Μόλις καταχωριστεί η ουσία, μπορούν να ισχύουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH.

Μια δεύτερη πηγή πληροφόρησης μπορεί να είναι ο δικτυακός τόπος διάδοσης του ECHA²⁷ όπως περιγράφεται στο άρθρο 77 παράγραφος 2 στοιχείο ε) του κανονισμού REACH. Οι πληροφορίες σχετικά με τις καταχωρισμένες ουσίες θα καθίστανται διαθέσιμες στο κοινό

²⁵ Οι πληροφορίες σχετικά με τις προσμείξεις πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για θέματα όπως η ταξινόμηση και επισήμανση, καθώς και η σύνταξη ΔΔΑ.

²⁶ Καθοδήγηση σχετικά με την κοινοχρησία δεδομένων,

http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/data_sharing_en.htm, σ.35.

²⁷ <http://apps.echa.europa.eu/registered/registered-sub.aspx>

σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 119 του κανονισμού REACH. Αυτό περιλαμβάνει, για παράδειγμα, την ονομασία της καταχωρισμένης ουσίας –για ουσίες που παρατίθενται στο EINECS – καθώς και την ταξινόμησή και επισήμανσή της. Για ουσίες που δεν παρατίθενται στο EINECS, η ονομασία της ουσίας μπορεί να μην είναι διαθέσιμη μέσω της πηγής αυτής λόγω αιτημάτων των καταχωριζόντων να μην καταστούν οι εν λόγω πληροφορίες διαθέσιμες στο Διαδίκτυο²⁸. Κατά συνέπεια, αυτή η πηγή πληροφόρησης μπορεί να μην αρκεί από μόνη της για να προκύψει ένα συμπέρασμα σχετικά με την ομοιότητα. Επίσης, οι πληροφορίες σχετικά με τα επίπεδα προσμείξεων στην καταχωρισμένη ουσία που επηρεάζουν την ταξινόμησή της μπορεί να μην είναι διαθέσιμες μέσω αυτής της πηγής λόγω αιτημάτων των καταχωριζόντων να θεωρηθούν εμπιστευτικά ορισμένα δεδομένα.

Άλλοι δίαυλοι πληροφόρησης εξαρτώνται από την πρωτοβουλία που αναλαμβάνουν οι ίδιοι οι φορείς ανάκτησης ή οι ενώσεις τους να επικοινωνήσουν με παρασκευαστές ή εισαγωγείς της εν λόγω ουσίας. Τα έγγραφα που χρησιμοποιούν οι φορείς ανάκτησης για να παρέχουν στοιχεία για την «ομοιότητα» και για τις πληροφορίες ασφάλειας μπορούν να προσκομιστούν με τη μορφή τυποποιημένων πληροφοριών που συντάσσονται από τις ενώσεις τους. Τέτοιου είδους τυποποιημένα έγγραφα θα πρέπει να καλύπτουν όλες τις σχετικές πτυχές των υλικών που πληρούν τα κριτήρια αποχαρακτηρισμού αποβλήτων²⁹. Κατ' αυτόν τον τρόπο είναι εφικτή η δημιουργία συνεργιών, καθώς ο παρασκευαστής/εισαγωγέας χρειάζεται πληροφορίες σχετικά με τις ποσότητες και τη σύνθεση των αποβλήτων για τον φάκελο καταχώρισής του, ενώ ο φορέας ανάκτησης απαιτεί πληροφορίες ασφάλειας σχετικά με την καταχωρισμένη ουσία για να επωφεληθεί από την εξαίρεση του άρθρου 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ).

2.3.2. Προϋπόθεση 2: Απαιτούμενες πληροφορίες

Το άρθρο 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) σημείο ii) του κανονισμού REACH ορίζει ότι «*οι πληροφορίες που απαιτούνται σύμφωνα με το άρθρο 31 ή το άρθρο 32 σχετικά με την ουσία που έχει καταχωρισθεί σύμφωνα με τον τίτλο II, είναι διαθέσιμες στην εγκατάσταση που πραγματοποιεί την ανάκτηση*».

Το νομικό πρόσωπο που πραγματοποίησε την ανάκτηση πρέπει να εξασφαλίσει ότι έχει διαθέσιμες τις πληροφορίες σχετικά με την καταχωρισμένη ουσία, οι οποίες πρέπει να συμμορφώνονται με τους κανόνες περί παροχής πληροφοριών στην αλυσίδα εφοδιασμού.

Αυτό σημαίνει ότι το νομικό πρόσωπο που ανέλαβε την ανάκτηση πρέπει να έχει στη διάθεσή του ένα από τα ακόλουθα στοιχεία, ανάλογα με την περίπτωση:

- δελτίο δεδομένων ασφαλείας (ΔΔΑ) όπως απαιτείται από το άρθρο 31 παράγραφος 1 ή 3 του κανονισμού REACH, σχετικά με την καταχωρισμένη ουσία, με τα συνημμένα σενάρια έκθεσης, εφόσον κρίνεται σκόπιμο, για την καταχωρισμένη ουσία,
- άλλες πληροφορίες που επαρκούν για να επιτρέψουν στους χρήστες να λάβουν μέτρα προστασίας, όπως απαιτείται από το άρθρο 31 παράγραφος 4 του κανονισμού REACH, για την καταχωρισμένη ουσία, σε περίπτωση που δεν απαιτείται ΔΔΑ, ή
- τον αριθμό καταχώρισης, αν είναι διαθέσιμος³⁰, το καθεστώς της ουσίας σύμφωνα με το τμήμα του κανονισμού REACH για την αδειοδότηση, λεπτομέρειες σχετικά με τυχόν ισχύοντες περιορισμούς δυνάμει του κανονισμού REACH, καθώς και τις απαραίτητες

²⁸ Άρθρο 119 παράγραφος 2 στοιχεία στ) και ζ) του κανονισμού REACH.

²⁹ Οι αντιπρόσωποι της Επιτροπής εισηγήθηκαν αυτήν την προσέγγιση στο πλαίσιο συνομιλίας με τον κλάδο ανακύκλωσης μετάλλων τον Οκτώβριο του 2009. Βλ. έκθεση ΚΚΕρ σχετικά με τα απορρίμματα σιδήρου και χάλυβα, σ. 41 και 43, διαθέσιμη στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://susproc.jrc.ec.europa.eu/activities/waste/documents/Endofwastecriteriafinal.pdf>.

³⁰ Ο αριθμός καταχώρισης πρέπει να παρέχεται μόνο υπό τους όρους του άρθρου 32 παράγραφος 1 στοιχεία β) έως δ) του κανονισμού REACH. Ωστόσο, όπως διευκρινίστηκε στην παρούσα καθοδήγηση, ο φορέας ανάκτησης συνήθως δεν λαμβάνει κανένα ΔΔΑ, καθώς δεν ενεργεί ως μεταγενέστερος χρήστης του αρχικού υλικού.

πληροφορίες για να επιτρέπεται ο εντοπισμός και η εφαρμογή κατάλληλων μέτρων διαχείρισης του κινδύνου, όπως απαιτείται σύμφωνα με το άρθρο 32 παράγραφος 1 του κανονισμού REACH.

Με εξαίρεση το πρώτο σημείο (ΔΔΑ), η μορφή με την οποία πρέπει να είναι διαθέσιμες οι εν λόγω πληροφορίες στην επιχείρηση που πραγματοποιεί την ανάκτηση δεν καθορίζεται περαιτέρω στην παρούσα διάταξη, η οποία όμως έχει σκοπό να επιτρέψει στους φορείς ανάκτησης να τηρούν τις υποχρεώσεις τους δυνάμει του Τίτλου IV του κανονισμού REACH. Τέτοιου είδους πληροφορίες χρειάζεται να είναι διαθέσιμες για ουσίες συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών σχετικά με τις προσμείξεις τους. Δεν είναι απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με τις προσμείξεις υπό καθαρή μορφή (βλ. επίσης ενότητα 2.2.4).

Διαθεσιμότητα πληροφοριών

Οι φορείς ανάκτησης κανονικά δεν λαμβάνουν ΔΔΑ³¹ ή άλλες πληροφορίες ασφάλειας στο πλαίσιο του Τίτλου IV του κανονισμού REACH. Για να μπορέσουν όμως να επωφεληθούν από την εξαίρεση από την υποχρέωση καταχώρισης δυνάμει του άρθρου 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH, πρέπει να τίθενται στη διάθεσή τους οι απαιτούμενες πληροφορίες. Επιπλέον, εφόσον απαιτείται, χρειάζεται είτε να συντάξουν οι ίδιοι ΔΔΑ είτε να συμφωνήσουν με τους κατόχους των υφιστάμενων ΔΔΑ ότι μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα εν λόγω ΔΔΑ. Δεδομένου ότι δεν υπάρχουν περαιτέρω νομικές διατάξεις επ' αυτού, το θέμα αφορά τον παρασκευαστή της ανακτημένης ουσίας. Ο φορέας ανάκτησης μπορεί να χρησιμοποιήσει οποιοσδήποτε πληροφορίες είναι διαθέσιμες, ξεκινώντας από τις πληροφορίες που διατίθενται στον δικτυακό τόπο του ECHA και έχουν δημοσιευθεί σύμφωνα με το άρθρο 119 του κανονισμού REACH, αλλά πρέπει να βεβαιωθεί ότι δεν παραβιάζει τυχόν δικαιώματα ιδιοκτησίας. Επομένως, όταν χρησιμοποιεί ένα υφιστάμενο ΔΔΑ, θα πρέπει να βεβαιωθεί ότι διαθέτει νόμιμη πρόσβαση στις πληροφορίες, καθώς και ότι το προφίλ επικινδυνότητας της ανακτημένης ουσίας του καλύπτεται επαρκώς από το εν λόγω υφιστάμενο ΔΔΑ (βλ. ενότητα 2.4.2). Το ίδιο ισχύει για άλλες πληροφορίες ασφαλείας, εφόσον απαιτούνται. Για παράδειγμα, συζητήσεις σχετικά με τη χρήση τέτοιου είδους πληροφοριών μπορούν να λάβουν χώρα στο πλαίσιο του ΦΑΠΟ, αν ο φορέας ανάκτησης έχει προκαταχωρίσει την ουσία. Οι συμφωνίες στο πλαίσιο των ΦΑΠΟ μπορούν να προβλέπουν δυνατούς τρόπους παροχής των απαραίτητων πληροφοριών στο φορέα ανάκτησης χωρίς να παραβιάζονται τα δικαιώματα ιδιοκτησίας. Οι δραστηριότητες στο πλαίσιο των ΦΑΠΟ δεν υπάγονται στην αρμοδιότητα του ECHA, συνιστάται δε στους φορείς ανάκτησης να επικοινωνούν με τις αντίστοιχες βιομηχανικές ενώσεις που θα μπορούσαν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην προετοιμασία των τυποποιημένων πληροφοριών για τα μέλη τους.

Συνιστάται στις επιχειρήσεις που αναλαμβάνουν τις εργασίες ανάκτησης και επιθυμούν να επωφεληθούν από την εν λόγω εξαίρεση να διασφαλίσουν κατά το δυνατόν ότι οι πληροφορίες σχετικά με την καταχωρισμένη ουσία, οι οποίες συλλέχθηκαν με σκοπό την τήρηση του κανονισμού REACH, τίθενται στη διάθεσή τους για να έχουν τη δυνατότητα να τεκμηριώσουν επαρκώς ότι μπορούν να στηριχθούν στην εξαίρεση του άρθρου 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH. Σε περίπτωση που ένας φορέας ανάκτησης δεν μπορεί να έχει πρόσβαση στις σχετικές πληροφορίες σχετικά με την ίδια ήδη καταχωρισμένη ουσία, δεν μπορεί να στηριχθεί στην εξαίρεση του άρθρου 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH και πρέπει να καταχωρίσει την ανακτημένη ουσία.

³¹ Οι πληροφορίες που απαιτούνται για τη σύνταξη ΔΔΑ περιγράφονται στο άρθρο 31 και στο παράρτημα II του κανονισμού REACH.

2.4. Πληροφορίες που πρέπει να είναι διαθέσιμες στους χρήστες ανακτημένων ουσιών

Αφής στιγμής ο φορέας ανάκτησης έχει προσδιορίσει την ταυτότητα της ανακτημένης ουσίας ή ουσιών υπό καθαρή μορφή, σε μείγμα ή σε αντικείμενο (βλ. ενότητα 2.2.3), θα πρέπει στη συνέχεια να αποκτήσει τις αντίστοιχες πληροφορίες ασφαλείας για την ίδια ήδη καταχωρισμένη ουσία ή ουσίες. Οι πληροφορίες αυτές θα πρέπει να είναι συναφείς και επαρκείς. Οι προμηθευτές ουσιών υπό καθαρή μορφή ή σε μείγματα πρέπει να παρέχουν στον αποδέκτη επαρκείς πληροφορίες ασφαλείας για την ασφαλή χρήση της ανακτημένης ουσίας. Αυτή η απαίτηση ισχύει για κάθε ανακτημένη ουσία, ανεξάρτητα αν ισχύει ή όχι η εξαίρεση από την υποχρέωση καταχώρισης δυνάμει του άρθρου 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH. Για ορισμένες ουσίες υπό καθαρή μορφή και σε μείγματα, οι πληροφορίες ασφαλείας πρέπει να παρέχονται με τη μορφή δελτίων δεδομένων ασφαλείας (ΔΔΑ). Ακόμα και αν δεν απαιτείται ΔΔΑ, μπορεί να εξακολουθεί να είναι υποχρεωτική η κοινοποίηση πληροφοριών στην αλυσίδα εφοδιασμού. Αυτά τα θέματα εξηγούνται παρακάτω.

2.4.1. Συνάφεια και επάρκεια πληροφοριών

Προκειμένου να αξιολογηθεί κατά πόσον οι εν λόγω πληροφορίες είναι συναφείς και επαρκείς για την ανακτημένη ουσία ή ουσίες και την προβλεπόμενη χρήση τους, συνιστάται να ελέγχονται τα εξής:

- Ποιο κλάσμα ανακτημένης ουσίας μέσα σε μείγμα μπορεί να αντιστοιχιστεί στις ίδιες ήδη καταχωρισμένες ουσίες; Για να ικανοποιεί τις υποχρεώσεις του σχετικά με την κοινοποίηση πληροφοριών ασφαλείας στους πελάτες του, ο φορέας ανάκτησης θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη όλα τα συστατικά με συγκέντρωση > 0,1%³² στην ανακτημένη ουσία σε μείγμα³³.
- Σε ποιο βαθμό μπορεί το προφίλ των προσμείξεων της ανακτημένης ουσίας ή ουσιών να διαφέρει από αυτό της ίδιας καταχωρισμένης ουσίας, και σε ποιο βαθμό μπορούν οι εν λόγω διαφορές (αν υπάρχουν) να συνεπάγονται διαφορές στο προφίλ επικινδυνότητας των ουσιών; Σε περίπτωση που τα προφίλ επικινδυνότητας διαφέρουν, αν και μπορούν ακόμα να επωφεληθούν από την παλαιότερη καταχώριση της ίδιας ουσίας, οι πληροφορίες σχετικά με την ήδη καταχωρισμένη ουσία ενδεχομένως δεν επαρκούν για την ανακτημένη ουσία. Συνεπώς, αυτοί οι κίνδυνοι πρέπει να περιγραφούν, να ταξινομηθούν και να κοινοποιηθούν στους πελάτες του φορέα ανάκτησης.
- Μπορεί οι προβλεπόμενες χρήσεις της ανακτημένης ουσίας ή ουσιών να οδηγήσουν σε έκθεση που δεν καλύπτεται στα σενάρια έκθεσης των ίδιων ήδη καταχωρισμένων ουσιών; Αν συμβαίνει αυτό, ο φορέας ανάκτησης πρέπει να αξιολογήσει κατά πόσον οι διαθέσιμες σε αυτόν πληροφορίες για την ουσία καλύπτουν τις αναμενόμενες πρόσθετες χρήσεις³⁴. Αυτό μπορεί να σημαίνει ότι αν οι διαθέσιμες πληροφορίες για την ίδια ήδη καταχωρισμένη ουσία δεν περιλαμβάνουν ένα παράγωγο επίπεδο χωρίς επιπτώσεις (DNEL) για την έκθεση των καταναλωτών ούτε σενάρια έκθεσης για χρήσεις από

³² Αυτό στηρίζεται στο χαμηλότερο από τα όρια συγκεντρώσεων της οδηγίας 1999/45/EK ή του παραρτήματος VI του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1272/2008 (Κανονισμού CLP), έτσι ώστε το παρασκεύασμα να μην χρειάζεται να ταξινομηθεί ως επικίνδυνο, καθώς και στο ποσοτικό όριο 0,1% (κατά βάρος) για ABT, αΑΒΒ και ουσίες που προκαλούν ισοδύναμη ανησυχία για τις οποίες δεν ισχύουν οι κανόνες ταξινόμησης. Σημειώνεται ότι υπάρχουν και περιπτώσεις με όρια συγκεντρώσεων κάτω του 0,1%.

³³ Σημειώνεται ότι οι «προσμείξεις» υπό καθαρή μορφή δεν εμπίπτουν στην εξαίρεση του άρθρου 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH. Θεωρούνται μέρος της ουσίας υπό καθαρή μορφή ή των ουσιών μέσα στο μείγμα. Για περισσότερες πληροφορίες, ανατρέξτε στο τμήμα σχετικά με τις προσμείξεις στην ενότητα 2.2.4.

³⁴ Ο φορέας ανάκτησης πρέπει να παρέχει επαρκείς πληροφορίες ώστε να επιτρέπεται η ασφαλής χρήση της ανακτημένης ουσίας με βάση το άρθρο 31 ή 32 του κανονισμού REACH. Δεδομένου ότι το άρθρο 1 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH εξαιρεί το φορέα ανάκτησης από τη συμπλήρωση AXA και την υποβολή EXA, ο φορέας ανάκτησης δεν είναι υποχρεωμένος να παρέχει σενάρια έκθεσης με βάση το άρθρο 31 παράγραφος 7 του κανονισμού REACH.

καταναλωτές, ο φορέας ανάκτησης μπορεί να διαπιστώσει ότι δεν ενδείκνυται να χρησιμοποιήσει την ανακτημένη ουσία σε εφαρμογές που οδηγούν σε έκθεση καταναλωτών.

Όταν ούτε η καταχωρισμένη ουσία ούτε η ανακτημένη ουσία ή ουσίες δεν πληρούν τα κριτήρια ταξινόμησης ως επικίνδυνες ουσίες ή ως ουσίες ABT/αΑΒΒ και μια ουσία δεν περιλαμβάνεται στον κατάλογο υποψήφιων ουσιών ούτε υπόκειται σε περιορισμούς, δεν είναι απαραίτητη η αυτόματη υποβολή ΔΔΑ σύμφωνα με το άρθρο 31 του κανονισμού REACH. Ωστόσο, η υποχρέωση παροχής πληροφοριών του άρθρου 32 σχετικά με την ασφαλή χρήση της ουσίας θα εξακολουθεί να ισχύει.

Η ευθύνη για τον τρόπο προσδιορισμού της σύνθεσης του ανακτημένου υλικού βαρύνει τον φορέα ανάκτησης. Μπορεί να βασιστεί για παράδειγμα στις ακόλουθες μη εξαντλητικές πηγές πληροφοριών:

- Αντιπροσωπευτική χημική ανάλυση της ροής αποβλήτων και ανάκτησης μέσω πρωτοβουλίας οργανώσεων του κλάδου, η οποία καθίσταται διαθέσιμη στις επιμέρους επιχειρήσεις που συμμετέχουν σε έναν συγκεκριμένο τύπο εργασιών ανάκτησης. Οι ίδιες πληροφορίες μπορούν ενδεχομένως να προκύψουν από τη βιβλιογραφία
- Καλή επικοινωνία με τους προμηθευτές της ήδη καταχωρισμένης ουσίας ή με τους παραγωγούς μειγμάτων ή αντικειμένων για τον προσδιορισμό των συνθέσεων των προϊόντων πριν το στάδιο αποβλήτων του κύκλου ζωής
- Τάξεις ποιότητας των δευτερογενών πρώτων υλών οι οποίες περιλαμβάνουν συχνά όρια προσμείξεων και πληροφορίες σχετικά με την κατά προσέγγιση σύνθεση του υλικού
- Πληροφορίες που προέρχονται από την παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τα κριτήρια αποχαρκτηρισμού αποβλήτων, τα οποία διασφαλίζουν μια ορισμένη ποιότητα των δευτερογενών πρώτων υλών, εξαιρώντας τις επικίνδυνες ιδιότητες και περιορίζοντας την παρουσία ξένων υλικών.

Αναλυτική αξιολόγηση του ανακτημένου υλικού ανά περίπτωση χρειάζεται να διενεργείται μόνο αν δεν είναι εφικτή η παροχή επαρκών πληροφοριών από όλες τις άλλες πηγές πληροφοριών.

2.4.2. Δελτία δεδομένων ασφαλείας

Για ορισμένες ουσίες, οι πληροφορίες ασφαλείας πρέπει να παρέχονται με τη μορφή δελτίων δεδομένων ασφαλείας (ΔΔΑ) σύμφωνα με το άρθρο 31 του κανονισμού REACH, συμπεριλαμβανομένων, όπου κρίνεται σκόπιμο, των συνημμένων σεναρίων έκθεσης³⁴. Αν δεν απαιτούνται ΔΔΑ, πρέπει να παρέχονται πληροφορίες ασφαλείας σύμφωνα με το άρθρο 32, κατά περίπτωση³⁵. Σύμφωνα με το άρθρο 33 του κανονισμού REACH, μπορεί επίσης να υπάρχει υποχρέωση κοινοποίησης πληροφοριών σχετικά με τις ουσίες σε αντικείμενα ώστε να επιτρέπεται η ασφαλής χρήση, αν τα αντικείμενα περιέχουν ουσίες που προκαλούν πολύ μεγάλη ανησυχία οι οποίες βρίσκονται στον «κατάλογο υποψήφιων ουσιών». Οι υποχρεώσεις αυτές διευκρινίζονται περαιτέρω στην Καθοδήγηση σχετικά με τις απαιτήσεις για ουσίες σε αντικείμενα.

Τα δεδομένα ασφαλείας της καταχωρισμένης ουσίας που παρέλαβε ο φορέας ανάκτησης για να εκπληρώσει τις απαιτήσεις εξαίρεσης δυνάμει του άρθρου 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH, μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως βάση για την παροχή των απαιτούμενων πληροφοριών για την ανακτημένη ουσία. Ωστόσο, πρέπει να λαμβάνεται η δέουσα προσοχή έτσι ώστε τα δεδομένα που λαμβάνονται να επαρκούν όντως για την ανακτημένη ουσία. Διαφορές στο προφίλ προσμείξεων ενδέχεται να συνεπάγονται διαφορετικό προφίλ επικινδυνότητας και

³⁵ Το άρθρο 32 του κανονισμού REACH υποχρεώνει τον προμηθευτή να ανταλλάξει μόνο πληροφορίες σχετικά με την αδειοδότηση, τους περιορισμούς και τις πληροφορίες που απαιτούνται για τη διαχείριση των κινδύνων, ιδιαίτερα σε περίπτωση απαλλαγής. Δεν περιλαμβάνει γενική απαίτηση πληροφόρησης για όλες τις ουσίες ή τα μείγματα ανεξάρτητα από τις επικίνδυνες ιδιότητές τους.

επομένως ξεχωριστές πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται στο φορέα της ανακτημένης ουσίας. Η παροχή ακατάλληλων ΔΔΑ μπορεί ενδεχομένως να εγείρει ζητήματα νομιμότητας για τους φορείς ανάκτησης, καθώς οι κίνδυνοι της ανακτημένης ουσίας ενδέχεται να μην κοινοποιούνται σε ικανοποιητικό βαθμό. Ένα τέτοιο σενάριο μπορεί να προβλεφθεί π.χ. όταν η παρουσία προσμείξεων ως αποτέλεσμα της διάρκειας ζωής ή της ανάμειξης αποβλήτων επηρεάζει το προφίλ επικινδυνότητας ή στην περίπτωση που ο αρχικός παραγωγός της ουσίας δεν ήταν υποχρεωμένος να συντάξει ΔΔΑ αλλά ο φορέας ανάκτησης έχει αυτή την υποχρέωση λόγω της παρουσίας προσμείξεων που αλλάζουν το προφίλ επικινδυνότητας της ανακτημένης ουσίας.

Το άρθρο 31 παράγραφος 1 του κανονισμού REACH ορίζει ότι: «Ο προμηθευτής ουσίας ή μείγματος παρέχει στον αποδέκτη της ουσίας ή του μείγματος δελτίο δεδομένων ασφαλείας που καταρτίζεται σύμφωνα με το παράρτημα II:

- α) όταν η ουσία ή το μείγμα ανταποκρίνεται στα κριτήρια ταξινόμησης των επικίνδυνων ουσιών ή μειγμάτων, σύμφωνα με τις οδηγίες 67/548/ΕΟΚ ή 1999/45/ΕΚ ή
- β) όταν η ουσία είναι ανθεκτική, βιοσυσσωρεύσιμη και τοξική ή άκρως ανθεκτική και άκρως βιοσυσσωρεύσιμη σύμφωνα με τα κριτήρια του παραρτήματος XIII ή
- γ) όταν η ουσία περιλαμβάνεται για λόγους διαφορετικούς από εκείνους που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β) στον κατάλογο που καταρτίζεται σύμφωνα με το άρθρο 59 παράγραφος 1».

Σημειώνεται ότι η οδηγία 67/548/ΕΟΚ (οδηγία για τις επικίνδυνες ουσίες, DSD) και η οδηγία 1999/45/ΕΚ (οδηγία για τα επικίνδυνα παρασκευάσματα, DPD) θα καταργηθούν από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1272/2008 για την ταξινόμηση, την επισήμανση και τη συσκευασία των ουσιών και των μειγμάτων (κανονισμό CLP) την 1η Ιουνίου 2015. Ο κανονισμός CLP ισχύει για ουσίες από την 1η Δεκεμβρίου 2010³⁶ και για μείγματα (= παρασκευάσματα) από την 1η Ιουνίου 2015³⁷.

Το άρθρο 31 παράγραφος 3 του κανονισμού REACH ορίζει ότι «Ο προμηθευτής παρέχει στον αποδέκτη, κατόπιν σχετικού αιτήματός του, δελτίο δεδομένων ασφαλείας που καταρτίζεται σύμφωνα με το παράρτημα II, όταν ένα μείγμα δεν ανταποκρίνεται στα κριτήρια ταξινόμησης των επικίνδυνων μειγμάτων σύμφωνα με τα άρθρα 5, 6 και 7 της οδηγίας 1999/45/ΕΚ, αλλά περιέχει»:

- α) σε επιμέρους συγκέντρωση $\geq 1\%$ κατά βάρος για τα μη αέρια μείγματα και $\geq 0,2\%$ κατ' όγκο για τα αέρια μείγματα, τουλάχιστον μία ουσία επικίνδυνη για την υγεία ή το περιβάλλον ή
- β) σε επιμέρους συγκέντρωση $\geq 0,1\%$ κατά βάρος για τα μη αέρια μείγματα τουλάχιστον μία ουσία που είναι ανθεκτική, βιοσυσσωρεύσιμη και τοξική ή άκρως ανθεκτική και άκρως βιοσυσσωρεύσιμη σύμφωνα με τα κριτήρια του παραρτήματος XIII ή που έχει περιληφθεί για λόγους διαφορετικούς από εκείνους που αναφέρονται στο στοιχείο α) στον κατάλογο που καταρτίζεται σύμφωνα με το άρθρο 59 παράγραφος 1 ή
- γ) μία ουσία για την οποία υπάρχουν κοινοτικά όρια για την έκθεση στο χώρο εργασίας».

Αν εκπληρώνονται τα παραπάνω κριτήρια, οι εν λόγω διατάξεις ισχύουν για όλες τις ανακτημένες ουσίες (συμπεριλαμβανομένων όσων εξαιρούνται από τις υποχρεώσεις καταχώρισης, από τις υποχρεώσεις των μεταγενέστερων χρηστών και από την αξιολόγηση δυνάμει του άρθρου 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH), εκτός από εκείνες που εξαιρούνται από τον Τίτλο IV του κανονισμού REACH. Το προφίλ προσμείξεων πρέπει να λαμβάνεται υπόψη τόσο στην ταξινόμηση και την επισήμανση της ουσίας όσο και στα μέτρα διαχείρισης του κινδύνου που ενδέχεται να πρέπει να συστηθούν στους μεταγενέστερους χρήστες της ανακτημένης ουσίας. Για τις ανακτημένες ουσίες που περιέχουν προσμείξεις οι οποίες ταξινομούνται και συμβάλλουν στην ταξινόμηση, πρέπει να αναφέρονται οι προσμείξεις.

³⁶ Άρθρο 61 του κανονισμού CLP ((ΕΚ) αριθ. 1272/2008).

³⁷ Το άρθρο 59 παράγραφος 2 στοιχεία α) και β) του κανονισμού CLP ((ΕΚ) αριθ. 1272/2008) τροποποιεί το άρθρο 31 παράγραφοι 1 και 3 του κανονισμού REACH προκειμένου να εναρμονίζεται με τις απαιτήσεις ταξινόμησης και επισήμανσης μειγμάτων από την 1η Ιουνίου 2015. Ο κανονισμός CLP ορίζει μια μεταβατική περίοδο για το ΔΔΑ, η οποία αφορά το πότε πρέπει να υποβάλλονται ταξινομήσεις CLP παράλληλα με την ταξινόμηση DSD/DPD στο δελτίο δεδομένων ασφαλείας. Βλ. ενότητα 4 του 1ου μέρους της καθοδήγησης.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η παρουσία προσμείξεων άνω των νόμιμων γενικών τιμών διαχωρισμού³² θα πρέπει να καλύπτεται από την κοινοποίηση μέσω ΔΔΑ ή από την κοινοποίηση των πληροφοριών ασφαλούς χρήσης προς τους πελάτες. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 31 παράγραφος 1 του κανονισμού REACH, απαιτείται από τους φορείς ανάκτησης να παρέχουν ΔΔΑ μόνο αν η ουσία την οποία ανακτούν απαιτεί ΔΔΑ. Η παρουσία προσμείξεων υπό καθαρή μορφή δεν γεννά απαίτηση για ΔΔΑ δυνάμει του άρθρου 31 παράγραφος 1, καθώς αυτή προκύπτει μόνο δυνάμει των υποχρεώσεων βάσει του άρθρου 31 παράγραφος 2 του κανονισμού REACH. Στο Σχήμα 1 παρουσιάζεται ένα δένδρο απόφασης³⁸ που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να προσδιοριστεί το εάν απαιτείται ΔΔΑ.

2.4.3. Άλλες πληροφορίες: αριθμός καταχώρισης και σενάριο έκθεσης

Ο φορέας ανάκτησης που επωφελείται από την εξαίρεση δυνάμει του άρθρου 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH συχνά δεν θα διαθέτει αριθμό καταχώρισης. Όταν διαθέτει μια ανακτημένη ουσία στην αγορά, ένας φορέας ανάκτησης δεν χρειάζεται να αναφέρει αριθμό καταχώρισης, καθώς εξαιρείται από τις διατάξεις του Τίτλου II του κανονισμού REACH. Ωστόσο, υπό ορισμένους όρους, όπως καθορίζεται στο άρθρο 32 παράγραφος 1 του κανονισμού REACH, μπορεί να απαιτηθεί η δωρεάν παροχή αριθμού καταχώρισης, αν είναι διαθέσιμος:

β) εάν η ουσία υπόκειται σε αδειοδότηση και λεπτομέρειες σχετικά με τη χορήγηση ή απόρριψη άδειας δυνάμει του τίτλου VII στο πλαίσιο της ίδιας αλυσίδας εφοδιασμού·

γ) λεπτομέρειες σχετικά με τυχόν περιορισμούς που επιβάλλονται δυνάμει του τίτλου VIII·

δ) κάθε άλλη διαθέσιμη και σχετική πληροφορία σχετικά με την ουσία η οποία είναι απαραίτητη για τον εντοπισμό και την εφαρμογή κατάλληλων μέτρων διαχείρισης του κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων συγκεκριμένων όρων που προκύπτουν από την εφαρμογή του παραρτήματος XI σημείο 3.

Σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 1 του κανονισμού REACH, πραγματοποιείται αξιολόγηση χημικής ασφάλειας και συντάσσεται έκθεση χημικής ασφάλειας για όλες τις ουσίες που υπόκεινται σε καταχώριση για ποσότητες 10 τόνων ή άνω ανά έτος και ανά καταχωρίζοντα. Οι φορείς ανάκτησης που μπορούν να στηριχθούν στο άρθρο 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH εξαιρούνται από την υποχρέωση καταχώρισης και επομένως δεν χρειάζεται να πραγματοποιήσουν αξιολόγηση χημικής ασφάλειας ή να συντάξουν έκθεση χημικής ασφάλειας της ανακτημένης ουσίας.

Ο φορέας ανάκτησης που έχει στη διάθεσή του τις απαιτούμενες πληροφορίες για την ίδια ουσία και επομένως μπορεί να στηριχθεί στο άρθρο 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH, ακόμα και αν η χρήση μιας ανακτημένης ουσίας δεν καλύπτεται από την καταχώριση της ίδιας ουσίας, δεν οφείλει:

- να αναπτύξει σενάριο έκθεσης για τη χρήση της ανακτημένης ουσίας
- να καταχωρίσει την ανακτημένη ουσία
- να κοινοποιήσει τη χρήση της ανακτημένης ουσίας.

Ωστόσο, θα πρέπει να λάβει υπόψη τις υφιστάμενες πληροφορίες και να παράσχει τα κατάλληλα μέτρα διαχείρισης του κινδύνου στο ΔΔΑ, αν απαιτείται, ή να παράσχει επαρκείς πληροφορίες σχετικά με την ασφαλή χρήση της ανακτημένης ουσίας σε περίπτωση που δεν απαιτείται ΔΔΑ.

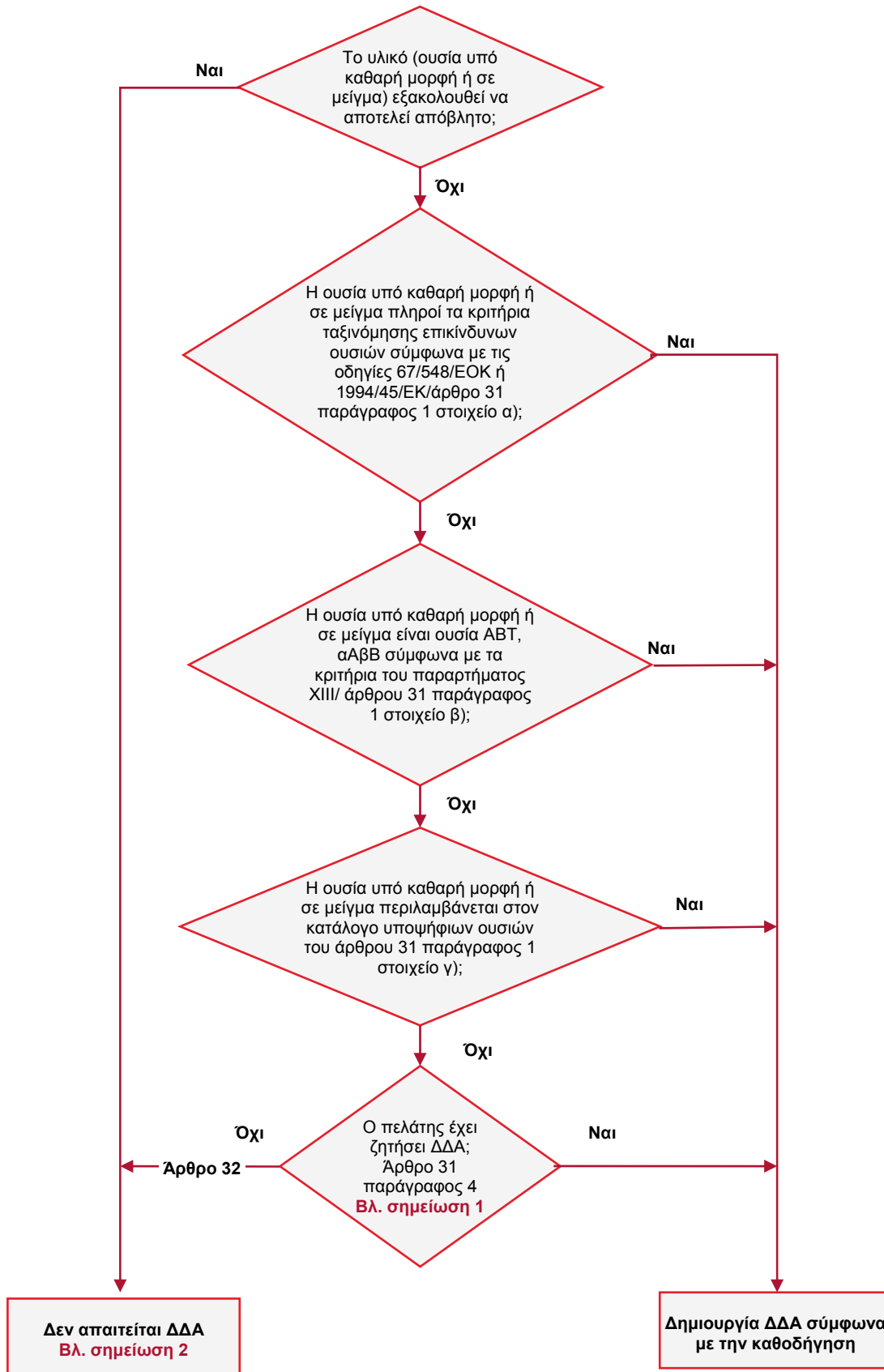
³⁸ Από το «Σχέδιο καθοδήγησης για την παροχή πληροφοριών στην αλυσίδα εφοδιασμού και στα δελτία δεδομένων ασφαλείας για ανακτημένες ουσίες και παρασκευάσματα» που συντάχθηκε από την αλυσίδα ανάκτησης αποβλήτων της βιομηχανίας (WRIC).

Επομένως, οι αποδέκτες ανακτημένων ουσιών που δεν έχουν καταχωριστεί από το φορέα ανάκτησης επειδή ισχύει η εξαίρεση του άρθρου 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH γενικά δεν θα λαμβάνουν:

- αριθμό καταχώρισης
- σενάριο έκθεσης για τις χρήσεις από μεταγενέστερους χρήστες στην αλυσίδα εφοδιασμού του νέου κύκλου ζωής αφού πραγματοποιηθεί η ανάκτηση από τον παρασκευαστή της ανακτημένης ουσίας ως μέρος του ΔΔΑ³⁹.

³⁹ Η παρούσα ενότητα μπορεί να χρειαστεί να τροποποιηθεί μετά την αναθεώρηση και έγκριση του παραρτήματος II (δελτίο δεδομένων ασφαλείας και περιεχόμενο) του κανονισμού REACH μέσω της διαδικασίας επιτροπολογίας.

Σχήμα 1: Δένδρο απόφασης για την επιβεβαίωση της σκοπιμότητας σύνταξης ΔΔΑ για ανακτημένη ουσία δυνάμει του κανονισμού REACH

Πηγή: «Σχέδιο καθοδήγησης για την παροχή πληροφοριών στην αλυσίδα εφοδιασμού και στα δελτία δεδομένων ασφαλείας για ανακτημένες ουσίες και παρασκευάσματα» που συντάχθηκε από την αλυσίδα ανάκτησης αποβλήτων της βιομηχανίας (WRIC).

Μερικές διεργασίες, όπως ο εξευγενισμός μετάλλων, μπορούν να απομακρύνουν ή να καταστρέψουν ορισμένα συστατικά.

Ο φορέας ανάκτησης δεν έχει καμία υποχρέωση να επισυνάψει σενάριο έκθεσης στο ΔΔΑ.

Σημείωση 1: Για εμπορικούς λόγους, ένας παρασκευαστής μπορεί να προβεί στη σύνταξη ΔΔΑ μετά από σχετικό αίτημα πελάτη, ακόμα και αν δεν υποχρεούται από το νόμο να το πράξει.

Σημείωση 2: Η παροχή ΔΔΑ δεν είναι απαραίτητη στην περίπτωση ουσίας ή μείγματος που προσφέρεται ή πωλείται στο κοινό και συνοδεύεται από επαρκείς πληροφορίες (άρθρο 31 παράγραφος 4), δηλαδή τα ΔΔΑ αφορούν μόνο επαγγελματίες χρήστες.

2.5. Άλλες υποχρεώσεις

Οι ανακτημένες ουσίες δεν εξαιρούνται γενικά από τις υποχρεώσεις κοινοποίησης για το ευρετήριο ταξινόμησης και επισήμανσης του κανονισμού CLP. Επιπλέον, δεν εξαιρούνται από την αδειοδότηση και τους περιορισμούς δυνάμει του κανονισμού REACH.

2.5.1. Ευρετήριο ταξινόμησης και επισήμανσης

Σύμφωνα με το άρθρο 39 παράγραφοι α) και β) του κανονισμού CLP, και οι ανακτημένες ουσίες που πληρούν τα κριτήρια ταξινόμησης επικίνδυνων ουσιών και διατίθενται στην αγορά είτε υπό καθαρή μορφή είτε σε μείγμα (αν η συγκέντρωσή τους στο μείγμα υπερβαίνει τα καθορισμένα όρια συγκεντρώσεων) πρέπει να κοινοποιούνται από τον φορέα ανάκτησης στο ευρετήριο T&E σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 40 του κανονισμού CLP. Αυτή η υποχρέωση κοινοποίησης ισχύει επίσης στις περιπτώσεις όπου ο φορέας ανάκτησης στηρίζεται στην εξαίρεση από τις διατάξεις καταχώρισης του κανονισμού REACH για ανακτημένες ουσίες δυνάμει του άρθρου 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH. Κατά την κοινοποίηση τέτοιων περιπτώσεων στον ECHA, ο φορέας ανάκτησης μπορεί να ανακτήσει τις πληροφορίες ταξινόμησης και επισήμανσης που παρασχέθηκαν νωρίτερα από τον καταχωρίζοντα της αρχικής ουσίας από το ευρετήριο ταξινόμησης και επισήμανσης του ECHA και να τις αποδεχθεί. Αυτό σημαίνει επίσης ότι ο φορέας ανάκτησης αποδέχεται μια κοινοποιημένη καταχώριση, άρα και την ευθύνη για το αποτέλεσμα⁴⁰. Ωστόσο, οι προσμείξεις μπορεί να αλλάξουν το προφίλ επικινδυνότητας μιας ουσίας και κατά συνέπεια την ταξινόμησή της, γεγονός που θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη οι φορείς ανάκτησης στις κοινοποιήσεις τους στο ευρετήριο T&E. Για την κοινοποίηση, θα πρέπει να παρέχεται ο προσδιορισμός της ουσίας μόνο στο βαθμό που προβλέπεται από τις ενότητες 2.1 έως 2.3.4 του παραρτήματος VI του κανονισμού REACH⁴¹. Δεν απαιτούνται φασματικά δεδομένα. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον κανονισμό CLP παρέχονται στην Εισαγωγική καθοδήγηση σχετικά με τον κανονισμό CLP και στις Συχνές ερωτήσεις σχετικά με τον κανονισμό CLP⁴².

2.5.2. Περιορισμοί

Ο φορέας ανάκτησης πρέπει να εξασφαλίσει ότι οι ανακτημένες ουσίες συμμορφώνονται με τους περιορισμούς που παρατίθενται στο παράρτημα XVII του κανονισμού REACH. Οι εν λόγω υποχρεώσεις είναι σε μεγάλο βαθμό παρόμοιες με τις υποχρεώσεις της προηγούμενης οδηγίας 76/769/ΕΟΚ σχετικά με τους περιορισμούς κυκλοφορίας στην αγορά και χρήσεως μερικών επικινδύνων ουσιών και παρασκευασμάτων.

⁴⁰ Η κοινοποίηση στο ευρετήριο T&E θα πρέπει να πραγματοποιηθεί έως τις 3.1.2011. Μόνο σε ορισμένες περιπτώσεις οι πληροφορίες παρέχονται νωρίτερα από τον καταχωρίζοντα.

⁴¹ Βλ. άρθρο 40 παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού CLP.

⁴² Διαθέσιμα στον δικτυακό τόπο του ECHA στην ηλεκτρονική διεύθυνση http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/clp_introduutory_en.pdf

2.5.3. Αδειοδότηση

Ο φορέας ανάκτησης πρέπει να εξασφαλίσει ότι οι ανακτημένες ουσίες ικανοποιούν τις απαιτήσεις αδειοδότησης του Τίτλου VII. Επιπλέον, μπορεί να ισχύουν οι υποχρεώσεις κοινοποίησης που αφορούν ουσίες σε αντικείμενα σύμφωνα με το άρθρο 33 του κανονισμού REACH, καθώς και οι υποχρεώσεις κοινοποίησης όπως αναφέρονται στο άρθρο 7 παράγραφος 2 για ουσίες που περιλαμβάνονται στον «κατάλογο υποψήφιων ουσιών» και περιέχονται σε αντικείμενα.

2.6. Θέματα σχετικά με συγκεκριμένες ροές ανακτημένων υλικών

Συγκεκριμένα παραδείγματα ροών ανακτημένων υλικών περιγράφονται στο προσάρτημα 1. Οι αρχές που διευκρινίστηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο ισχύουν για τα παραδείγματα που περιγράφονται στο παρόν προσάρτημα. Για όλες τις ροές αποβλήτων, χρειάζεται να πραγματοποιηθούν τέσσερις βασικές αξιολογήσεις:

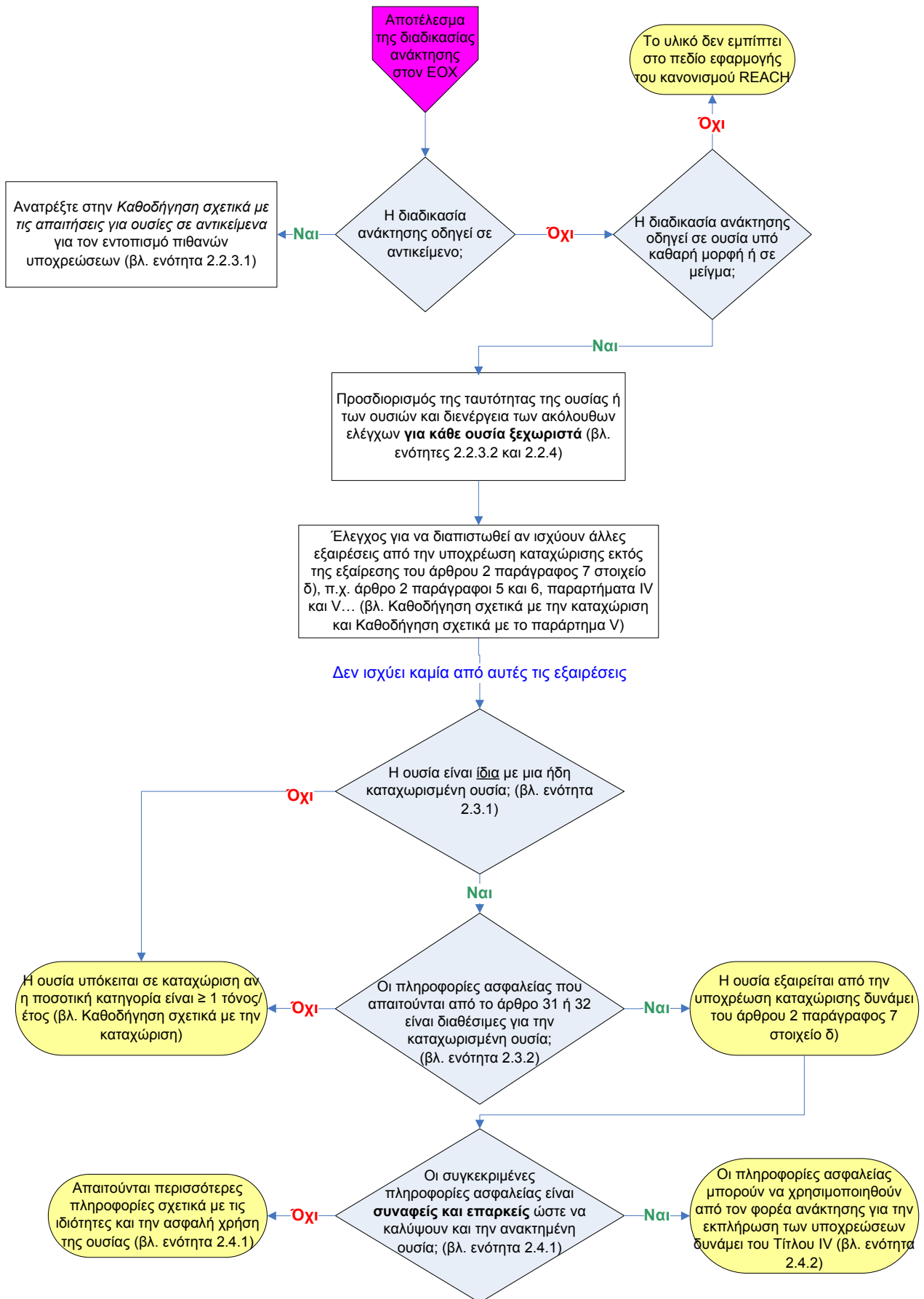
- Να προσδιοριστεί η ταυτότητα της ουσίας ή των ουσιών στο ανακτημένο υλικό, συμπεριλαμβανομένου του χαρακτηρισμού και την αντιστοίχισης προσμείξεων σε μία ή περισσότερες από τις συγκεκριμένες ουσίες:
 - Η ανακτημένη ουσία είναι ουσία υπό καθαρή μορφή ή ουσία σε μείγμα;
 - Ποια είναι η ταυτότητα της ανακτημένης ουσίας ή ουσιών;
 - Ποιες είναι οι τυπικές προσμείξεις; Ποιες είναι οι τυπικές συγκεντρώσεις των προσμείξεων; Σε ποια ουσία ή ουσίες μπορούν να αντιστοιχιστούν οι συγκεκριμένες προσμείξεις;
- Να ελεγχθεί αν ισχύουν άλλες εξαιρέσεις⁴³ (π.χ. άρθρο 2 παράγραφος 5 ή 6, παράρτημα IV ή V του κανονισμού REACH), ή περιορισμένες απαιτήσεις καταχώρισης (για αντικείμενα):
 - Η εξαίρεση του άρθρου 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) είναι σχετική και ενδέχεται να ισχύει για το ανακτημένο υλικό; Ισχύουν άλλες εξαιρέσεις εκτός από αυτές που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH; Η ουσία π.χ. παρατίθεται στο παράρτημα IV ή V του κανονισμού REACH;
 - Η ανάκτηση της ουσίας από τα απόβλητα οδηγεί απευθείας σε αντικείμενο; Ισχύουν επομένως μόνο περιορισμένες απαιτήσεις καταχώρισης;
- Να προσδιοριστεί κατά πόσον η ίδια ουσία ή ουσίες έχουν ήδη καταχωριστεί:
 - Προσδιορίστε την ομοιότητα της ανακτημένης ουσίας με μια ουσία που έχει/θα καταχωριστεί. Είναι διαθέσιμες για τις συγκεκριμένες ουσίες οι σχετικές πληροφορίες σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH;
- Να ελεγχθεί η επάρκεια και η χρησιμότητα των διαθέσιμων πληροφοριών ασφάλειας της ίδιας καταχωρισμένης ουσίας σε σχέση με τις ιδιότητες της ανακτημένης ουσίας ή ουσιών. Να συγκεντρωθούν οι πληροφορίες ταξινόμησης, επισήμανσης και άλλες σχετικές πληροφορίες ασφαλείας για την ανακτημένη ουσία ή ουσίες και τις προβλεπόμενες χρήσεις:
 - Οι διαθέσιμες πληροφορίες ασφαλείας σχετικά με την ίδια ήδη καταχωρισμένη ουσία είναι συναφείς και επαρκείς σε σχέση με τις ιδιότητες της ανακτημένης ουσίας ή ουσιών;

⁴³ Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με άλλες εξαιρέσεις είναι διαθέσιμες στην Καθοδήγηση σχετικά με την καταχώριση και στην Καθοδήγηση σχετικά με το παράρτημα V.

- Οι προσδιορισμένες χρήσεις της ανακτημένης ουσίας ή ουσιών αντιστοιχούν στις χρήσεις της ίδιας ήδη καταχωρισμένης ουσίας ή ουσιών, έτσι ώστε οι διαθέσιμες πληροφορίες ασφάλειας να είναι συναφείς και κατάλληλες; Αν όχι, χρειάζονται περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις ιδιότητες και την ασφαλή χρήση της ουσίας;

Το παρόν έγγραφο καθοδήγησης δεν παρέχει λεπτομερείς ερμηνείες των εν λόγω αξιολογήσεων των ροών αποβλήτων. Ωστόσο, μια γενική αξιολόγηση όπου εκτιμάται κατά πόσον μπορεί να ισχύει η εξαίρεση του άρθρου 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH σχετικά με το ανακτημένο υλικό μπορεί να βασιστεί στην προαναφερθείσα προσέγγιση. Στο Σχήμα 2 παρέχεται ένα διάγραμμα ροής για να ελέγχεται κατά πόσον ένας φορέας ανάκτησης μπορεί να στηριχθεί στο άρθρο 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH και στις σχετικές υποχρεώσεις που ενδέχεται να ισχύουν. Τα παραδείγματα που παρουσιάζονται στο προσάρτημα 1 ακολουθούν το εν λόγω διάγραμμα ροής.

Σχήμα 2: Διάγραμμα ροής για να ελέγχεται κατά πόσον ένας φορέας ανάκτησης μπορεί να στηριχθεί στο άρθρο 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH και στις σχετικές υποχρεώσεις

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ 1: ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΡΟΕΣ ΑΝΑΚΤΗΜΕΝΩΝ ΥΛΙΚΩΝ

Τα παραδείγματα που ακολουθούν αφορούν υλικά που πληρούν τα κριτήρια αποχαρακτηρισμού αποβλήτων ή/και που έχουν πάψει να αποτελούν απόβλητα δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας. Τα υλικά που πληρούν τους όρους αυτούς πρέπει να θεωρούνται ανακτημένες ουσίες στο πλαίσιο της Καθοδήγησης σχετικά με τα απόβλητα και τις ανακτημένες ουσίες.

1.1. Ανακτημένο χαρτί

Το ανακτημένο χαρτί αποτελείται κυρίως από πολτό κυτταρίνης. Το EINECS ορίζει τον πολτό κυτταρίνης ως εξής: «Οι ινώδεις ουσίες που προκύπτουν από την κατεργασία λιγνοκυτταρινούχων ουσιών (ξύλο ή άλλες γεωργικές ινώδεις πηγές) με ένα ή περισσότερα υδατικά διαλύματα χημικών προϊόντων πολτοποίησης ή/και λεύκανσης. Αποτελείται από κυτταρίνη, ημικυτταρίνη, λιγνίνη και άλλα δευτερεύοντα συστατικά. Οι σχετικές ποσότητες των συστατικών αυτών εξαρτώνται από την έκταση των διαδικασιών πολτοποίησης και λεύκανσης». (αριθμός EINECS 265-995-8).

Ο πολτός κυτταρίνης παρατίθεται στο παράρτημα IV, άρα εξαιρείται από τις υποχρεώσεις καταχώρισης μεταγενέστερων χρηστών και αξιολόγησης. Το ανακτημένο χαρτί μπορεί να περιέχει και άλλα συστατικά, όπως χρωστικές ουσίες, μελάνια, κόλλες, υλικά πλήρωσης, κ.λπ. Όσον αφορά τη διαδικασία ανάκτησης και ανακύκλωσης, τα συστατικά που δεν επιτελούν κάποια συγκεκριμένη λειτουργία στο υλικό (πολτός κυτταρίνης) μπορούν να θεωρηθούν ως προσμείξεις (βλ. ενότητα 2.2.4). Το ανακτημένο χαρτί που αποτελείται αποκλειστικά από πολτό κυτταρίνης με προσμείξεις χωρίς συγκεκριμένη λειτουργία στο υλικό θα εξαιρείται επομένως από τις υποχρεώσεις καταχώρισης, μεταγενέστερων χρηστών και αξιολόγησης.

1.2. Ανακτημένο υαλότριμμα

Σύμφωνα με την επιστημονική βιβλιογραφία, το υαλότριμμα είναι περισσότερο μια κατάσταση ουσίας παρά μια ουσία υπό καθαρή μορφή. Για νομοθετικούς σκοπούς, μπορεί να οριστεί καλύτερα μέσω των αρχικών υλικών και της παραγωγικής διαδικασίας, παρόμοια με πολλές άλλες ουσίες UVCB. Το EINECS διαθέτει διάφορες εγγραφές για το υαλότριμμα: *Υαλότριμμα, μη οξειδίου, χημικών προϊόντων (αριθμός EK: 295-731-7)*, *υαλότριμμα, οξειδίων, φωσφοπυριτικού ασβεστίου μαγνησίου καλίου νατρίου (αριθμός EK: 305-415-3)*, *υαλότριμμα, οξειδίου, φωσφοπυριτικού ασβεστίου μαγνησίου νατρίου (αριθμός EK: 305-416-9)*, και *υαλότριμμα, οξειδίου, χημικών προϊόντων (αριθμός EK: 266-046-0)*⁴⁴.

Ορισμένοι τύποι υαλοτρίμματος εξαιρούνται λόγω συμπερίληψης στο παράρτημα V, εγγραφή 11. Το ανακυκλωμένο υαλότριμμα μπορεί να περιέχει και άλλα συστατικά, όπως χαρτί, κόλλα, βαφή ή ξένα στοιχεία, όπως πλαστικά, καουτσούκ, άμμο, μέταλλα, πέτρες, κεραμικά. Αν η παρουσία τους στο ανακτημένο υλικό είναι ανεπιθύμητη, εάν δεν επιτελούν κάποια συγκεκριμένη λειτουργία στο υλικό και εάν η συγκέντρωσή τους είναι μικρότερη από 20%, τότε μπορούν να θεωρηθούν προσμείξεις (βλ. ενότητα 2.2.4). Επομένως το ανακτημένο υαλότριμμα που αποτελείται αποκλειστικά από τύπους υαλοτρίμματος οι οποίοι συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις εξαίρεσης

⁴⁴ Σημειώνεται ότι η περιγραφή που ακολουθεί την επικεφαλίδα στον κατάλογο αυτών των ουσιών στο EINECS αποτελεί μέρος της εγγραφής ουσιών και, στις περισσότερες περιπτώσεις, είναι η πλέον καθοριστική για τον προσδιορισμό ουσιών.

του παραρτήματος V με προσμείξεις θα εξαιρούνται από τις υποχρεώσεις καταχώρισης, μεταγενέστερων χρηστών και αξιολόγησης.

1.3. Ανακτημένα μέταλλα

Δυνάμει του κανονισμού REACH, τα καθαρά μέταλλα που αποτελούνται από μεταλλεύματα, συμπυκνώματα μεταλλευμάτων ή δευτερογενείς πηγές, ακόμα και αν περιέχουν μια ορισμένη ποσότητα προσμείξεων, θεωρούνται ουσίες. Οι απαιτήσεις καταχώρισης για τις ουσίες εξαρτώνται από το αν οι ουσίες έχουν ήδη καταχωριστεί και αν είναι διαθέσιμες οι σχετικές πληροφορίες ασφάλειας.

Τα κράματα θεωρούνται ειδικά μείγματα και οι ουσίες μέσα σε αυτά τα ειδικά μείγματα υπόκεινται σε καταχώριση. Τα ανακτημένα μέταλλα που αποτελούνται από μεικτά απορρίμματα μεταλλικών κραμάτων τα οποία πληρούν τα κριτήρια αποχαρκτηρισμού αποβλήτων είναι συνήθως ειδικά μείγματα, αλλά σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί επίσης να είναι μια ουσία με προσμείξεις (π.χ. όταν ο σκοπός της ανάκτησης είναι μόνο η ανάκτηση ενός κύριου μετάλλου και όλα τα υπόλοιπα συστατικά μπορούν να θεωρηθούν ως προσμείξεις). Αυτή θα είναι και η περίπτωση των μετάλλων η συγκέντρωση των οποίων στο τελικό κράμα είναι ασταθής, ή ακόμα και αυστηρά περιορισμένη, και η οποία είναι άγνωστη είτε στο απόβλητο είτε στο αποχαρκτηρισμένο υπόλειμμα. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η συγκέντρωσή τους θεωρείται αρχικά πρόσμειξη. Όλα τα συστατικά που επιλέχθηκαν σκοπίμως για ανάκτηση (π.χ. Cr ή Ni) και τα οποία επιτελούν μια κύρια λειτουργία στο ανακτημένο υλικό θα πρέπει να θεωρούνται ξεχωριστές ουσίες. Τα συστατικά που υπάρχουν μόνο περιστασιακά σε μέρη του αποβλήτου από το οποίο προέρχεται το ανακτημένο μέταλλο ή που δεν επιτελούν κάποια συγκεκριμένη λειτουργία στο ανακτημένο υλικό μπορούν να θεωρηθούν ως προσμείξεις (π.χ. το μολυβδαίνιο μπορεί να προκύπτει σε ορισμένους τύπους χάλυβα αλλά όχι σε άλλους).

Δεδομένου ότι η πλειονότητα των μετάλλων παράγεται τόσο από πρωτογενείς όσο και από δευτερογενείς πηγές, η εξαίρεση του άρθρου 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH αφορά τα μέταλλα, ενώ άλλες εξαιρέσεις που μπορεί να ισχύουν είναι οι εξής:

- μη απομονωμένα ενδιάμεσα προϊόντα που προκύπτουν από την ανάκτηση μετάλλων από σύνθετα αντικείμενα που περιέχουν πολλαπλά μέταλλα
- οι εξαιρέσεις του άρθρου 2 παράγραφοι 5 και 6, όπως μέταλλα και μεταλλικές ενώσεις που χρησιμοποιούνται σε φάρμακα για ανθρώπινη ή κτηνιατρική χρήση εντός του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού 726/2004, της οδηγίας 2001/82/EK και της οδηγίας 2001/83/ECK, όπως ορίζεται στις διατάξεις του άρθρου 2 παράγραφος 5 στοιχείο α) και του άρθρου 2 παράγραφος 6 στοιχείο α)
- παράρτημα V.

Τα ανακτημένα μέταλλα μπορούν να διοχετευθούν απευθείας στην παραγωγή αντικειμένων υπό ορισμένους όρους, αν πληρούν τα ισχύοντα κριτήρια αποχαρκτηρισμού αποβλήτων. Στην περίπτωση αυτή δεν ισχύει καμία περαιτέρω απαίτηση καταχώρισης, εκτός αν η ουσία προβλέπεται να ελευθερωθεί.

Ορισμένα μέταλλα ανακτώνται από απλά και σχετικά καθαρά υλικά (Al, Cu, Pb, Zn π.χ. από δομικά υλικά, απορρίμματα προ κατανάλωσης) και ενίοτε καθαρά μέταλλα ανακτώνται από ιδιαίτερα σύνθετα υλικά (απορρίμματα ηλεκτρονικών συσκευών που περιέχουν π.χ. Cu, πολύτιμα μέταλλα) με τη μορφή καθαρών μετάλλων. Άλλα μέταλλα (Mo, Cr, Ni που περιέχονται π.χ. σε προϊόντα χάλυβα) δεν ανακτώνται με τη μορφή καθαρών μετάλλων και χρησιμοποιούνται για την παραγωγή νέων μεταλλικών κραμάτων λόγω της περιεκτικότητάς τους στο μέταλλο-στόχο, παράγοντας ειδικά μείγματα. Ορισμένες μεταλλικές ενώσεις (π.χ. τριοξειδιο του

αντιμονίου, σταθεροποιητές με βάση το Pb και το Cd σε πλαστικά) ανακτώνται απευθείας από κύριες παρτίδες πλαστικών. Εάν αυτές οι διάφορές είναι γνωστές, τα κριτήρια αποχαρκτηρισμού μπορεί να είναι διαφορετικά⁴⁵.

Οι προσμείξεις μπορεί να διαφοροποιούνται καθώς τα μέταλλα που ανακτώνται και εξευγενίζονται από υλικά απορριμμάτων που πληρούν τα κριτήρια αποχαρκτηρισμού σε καθαρά μέταλλα εξαρτώνται από πολλούς παράγοντες, όπως η διαθέσιμη τεχνολογία (εξευγενισμού), οι ποσότητές τους στα απορρίμματα που πληρούν τα κριτήρια αποχαρκτηρισμού, η τιμή των υλικών έναντι του κόστους ανάκτησης. Ενώ τα ανακτημένα μέταλλα μπορεί να ενσωματωθούν απευθείας σε άλλα ειδικά μείγματα, η παρουσία ενός ορισμένου μετάλλου μπορεί σε μια περίπτωση να θεωρηθεί πρόσμειξη και σε μια άλλη συστατικό, ανάλογα και με την πιθανή τελική εφαρμογή του.

Οι παρασκευαστές ανακτημένων μετάλλων πρέπει επίσης να διαθέτουν πληροφορίες, στο βαθμό που απαιτείται, σχετικά με την ταυτότητα και τις ποσότητες με τις οποίες περιέχονται τα επικίνδυνα δευτερεύοντα συστατικά ή προσμείξεις στο ανακτημένο μέταλλο ή κράμα, όπως περιγράφεται στην ενότητα σχετικά με τις προσμείξεις (ενότητα 2.2.4).

Όσον αφορά τα μέταλλα, διατίθενται διάφορα εργαλεία για τη σχετικά ευχερή ανάλυση της σύνθεσης του υλικού σύμφωνα με την ορθή εργαστηριακή πρακτική (ΟΕΠ) προκειμένου να ελεγχθεί η ομοιότητα (π.χ. πρότυπα ASTM ή ISO).

Τα ανακτημένα μέταλλα μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τους ίδιους σκοπούς όπως τα πρωτογενή μέταλλα, επειδή η διαδικασία ανάκτησης συνήθως λαμβάνει χώρα χωρίς την αλλοίωση των ιδιοτήτων του υλικού. Επομένως, οι χρήσεις θεωρείται ότι είναι οι ίδιες. Σε αυτή την περίπτωση, οι πληροφορίες ασφαλείας της καταχωρισμένης ουσίας μπορεί να είναι συναφείς και κατάλληλες για τη χρήση της ανακτημένης ουσίας.

1.4. Ανακτημένα συσσωματώματα

Στο παρόν έγγραφο, ως ανακτημένα συσσωματώματα⁴⁶ νοούνται τα συσσωματώματα που προέρχονται από την επεξεργασία ανόργανων υλικών τα οποία είχαν προηγουμένως χρησιμοποιηθεί ως δομικά υλικά (π.χ. σκυρόδεμα, λίθοι), καθώς και ορισμένα συσσωματώματα ανόργανης προέλευσης που προέρχονται από μια βιομηχανική διεργασία η οποία περιλαμβάνει θερμική ή άλλη τροποποίηση (π.χ. μη επεξεργασμένη σκωρία⁴⁷, απόβλητα από την επεξεργασία σκωρίας⁴⁸, ιπτάμενη τέφρα).

Τέθηκε το θέμα κατά πόσον τέτοιου είδους ανακτημένα συσσωματώματα μπορούν να θεωρηθούν αντικείμενα ή είναι ουσίες υπό καθαρή μορφή ή σε μείγμα.

Τα ανακτημένα συσσωματώματα από δομικά υλικά αποτελούνται από σκυρόδεμα, φυσικούς λίθους, πλινθοδομή, κεραμικά (π.χ. κεραμίδια) ή/και άσφαλτο, είτε μεμονωμένα είτε, σε μερικές περιπτώσεις, σε μείγματα. Μπορούν να έχουν διάφορες εφαρμογές, όπως στα έργα πολιτικού μηχανικού, στην οδοποιία και στο σιδηροδρομικό χαλίκόστρωμα. Η κύρια λειτουργία αυτής της εφαρμογής είναι να παρέχει σταθερότητα και αντοχή στην αποδόμηση/στον κατακερματισμό. Αν,

⁴⁵ Το θέμα αυτό καλύπτει περαιτέρω η οδηγία πλαίσιο για τα απόβλητα (βλ. ενότητα 1).

⁴⁶ Όπως εξηγήθηκε στην εισαγωγική ενότητα του κεφαλαίου 3, για τους σκοπούς του κανονισμού REACH, ως ανακτημένες ουσίες (υπό καθαρή μορφή, σε μείγματα ή αντικείμενα) θα πρέπει να νοούνται μόνο ουσίες που, αφού υπήρξαν μέρος απόβλητων υλικών, έχουν πάψει να αποτελούν απόβλητο σύμφωνα με την οδηγία πλαίσιο για τα απόβλητα. Τα συσσωματώματα που έχουν περάσει από ορισμένα στάδια ανάκτησης και εξακολουθούν να αποτελούν απόβλητα δεν θεωρούνται ουσίες, μείγματα ή αντικείμενα δυνάμει του κανονισμού REACH. Υπόκεινται στην νομοθεσία για τα απόβλητα αλλά όχι στις υποχρεώσεις για ουσίες, μείγματα ή αντικείμενα δυνάμει του κανονισμού REACH.

⁴⁷ Κωδικός αριθμός αποβλήτου: 100202.

⁴⁸ Κωδικός αριθμός αποβλήτου: 100201.

για αυτή την λειτουργία, το σχήμα, η επιφάνεια ή ο σχεδιασμός είναι πιο σημαντικό από τη χημική σύνθεση, τα ανακτημένα συσσωματώματα θεωρούνται αντικείμενα. Εξ ορισμού, ωστόσο, αυτό θα ισχύει μόνο αν το σχήμα, η επιφάνεια ή ο σχεδιασμός του υλικού έχει καθοριστεί και δοθεί σκόπιμα κατά την παραγωγή του (π.χ. για να ικανοποιεί ορισμένα αναγνωρισμένα πρότυπα συσσωματωμάτων όπως τα EN 12620, 13043 ή 13242). Αν, για αυτή την λειτουργία, το σχήμα, η επιφάνεια ή ο σχεδιασμός δεν καθορίζει τη χρηστική λειτουργία του σε μεγαλύτερο βαθμό από ό,τι η χημική του σύνθεση, τότε το συσσωμάτωμα δεν ανταποκρίνεται στον ορισμό του αντικειμένου και επομένως θα πρέπει να θεωρείται ουσία υπό καθαρή μορφή ή σε μείγμα. Ακολουθούν διάφορα παραδείγματα ανακτημένων συσσωματωμάτων:

Συσσωματώματα από δομικά υλικά και απόβλητα κατεδάφισης

Τα σωματίδια συσσωματωμάτων από δομικά υλικά και απόβλητα κατεδάφισης παράγονται με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά σχήματος και επιφάνειας, ανάλογα με την εφαρμογή τους, όπως π.χ. σε πεζοδρόμια από άσφαλο. Το σχήμα ενός τέτοιου σωματιδίου περιγράφεται χρησιμοποιώντας το λόγο της μεγαλύτερης προς τη μικρότερη διάστασή του. Τα πρότυπα EN 933-3 και 933-4, για παράδειγμα, περιγράφουν μεθόδους για τον καθορισμό του σχήματος τέτοιων σωματιδίων. Η επιφάνεια ενός τέτοιου σωματιδίου ορίζεται από τη μικρο- και μακρο-τραχύτητά του (δηλαδή από τις διακυμάνσεις στο ύψος μιας επιφάνειας σε διαφορετικές κλίμακες), οι οποίες μετρούνται όπως περιγράφεται στα πρότυπα EN 1097-8 και 933-5 αντίστοιχα. Το σχήμα και η επιφάνεια ενός σωματιδίου συσσωματωμάτων που προέρχονται από δομικά υλικά και απόβλητα κατεδάφισης καθορίζουν τη χρηστική λειτουργία του σε μεγαλύτερο βαθμό απ' ό,τι η χημική του σύνθεση. Οι βασικές χημικές ιδιότητες περιορίζονται σε μια μέγιστη τιμή επιτρεπόμενης διαλυτότητας –αν το συσσωμάτωμα είναι διαλυτό, δεν μπορεί να επιτελεί τη χρηστική του λειτουργία– και είναι λιγότερο σημαντικές από το σχήμα και την επιφάνεια. Αυτά τα σωματίδια θεωρούνται επομένως αντικείμενα σύμφωνα με τον ορισμό του αντικειμένου δυνάμει του κανονισμού REACH.

Σκωρίες σιδήρου

Οι περισσότερες από τις σκωρίες που παράγονται από τη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα σε όλη την Ευρώπη θα καταχωρίζονται ως ουσίες UVCB και χρησιμοποιούνται σε εφαρμογές όπως η παραγωγή προϊόντων τσιμέντου και σκυροδέματος. Σε αυτές τις εφαρμογές, οι πιο σημαντικές είναι οι υδραυλικές ιδιότητες της σκωρίας. Συνεπώς, η χημική σύνθεση της σκωρίας είναι σαφώς πιο σημαντική. Ως εκ τούτου, η σκωρία σιδήρου πρέπει να θεωρείται ουσία. Κατ' αναλογία, οι σκωρίες που προέρχονται από άλλες μεταλλουργικές διεργασίες πρέπει επίσης να θεωρούνται ουσίες.

Ιπτάμενη τέφρα

Η ιπτάμενη τέφρα είναι ένα ετερογενές μείγμα συστατικών που αποτελείται από άμορφο και κρυσταλλικό διοξείδιο του πυριτίου (SiO_2), οξείδιο του αργιλίου (Al_2O_3), οξείδιο του σιδήρου, οξείδιο του ασβεστίου και άνθρακα. Έχει διάφορες χρήσεις όπως στην παραγωγή τσιμέντου, τσιμέντου κλίνκερ και ρευστοκονιάματος, ως υλικό πλήρωσης επιχωμάτων και τεχνικών έργων, στη σταθεροποίηση μαλακών εδαφών, σε υποστρώματα οδών και ως ανόργανο υλικό πλήρωσης σε ασφαλτικό σκυρόδεμα. Η χημική της σύνθεση είναι πιο σημαντική για τη χρηστική της λειτουργία από ό,τι το σχήμα, η επιφάνεια ή ο σχηματισμός των σωματιδίων της. Επομένως, η ιπτάμενη τέφρα θεωρείται ουσία UVCB.

Για τα ανακτημένα συσσωματώματα που είναι ουσίες υπό καθαρή μορφή ή σε μείγμα, θα χρειαστεί να προσδιοριστεί το ακριβές καθεστώς του υλικού δυνάμει του κανονισμού REACH και να επαληθευτεί κατά πόσον ισχύουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ). Αν η ουσία υπό καθαρή μορφή ή σε μείγμα δεν εξαιρείται από την καταχώριση, η καθυστερημένη προκαταχώριση –εφόσον πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις του άρθρου 28 παράγραφος 6– ή η μείωση του όγκου κάτω από τον 1 τόνο/έτος μέχρις ότου καταχωριστεί η ουσία (από οποιονδήποτε φορέα) είναι πιθανές εναλλακτικές λύσεις για τους υποψήφιους καταχωρίζοντες.

Κατά τον προσδιορισμό του επακριβούς καθεστώτος των ανακτημένων συσσωματωμάτων, θα πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη τα εξής:

- α) Κάποια από αυτά τα υλικά, όπως ορισμένες σκωρίες και κατάλοιπα από διάφορες διαδικασίες τήξης ή μεταλλουργίας, είναι υπό κανονικές συνθήκες ουσίες UVCB. Μπορεί ωστόσο να υπάρχουν περιπτώσεις όπου τέτοιου είδους ουσίες είναι πολυσυστατικές ουσίες (π.χ. όταν η ουσία είναι το αποτέλεσμα χημικής αντίδρασης κατά την ανάκτηση και αποτελείται από περιορισμένο αριθμό συστατικών).
- β) Μερικά ανακτημένα συσσωματώματα μπορεί να αποτελούνται από υλικά που εξαιρούνται από τις υποχρεώσεις καταχώρισης, αξιολόγησης και μεταγενέστερων χρηστών δυνάμει άλλων διατάξεων του κανονισμού REACH, ιδιαίτερα του παραρτήματος V. Τέτοια παραδείγματα είναι μη χημικώς τροποποιημένα ανόργανα υλικά (π.χ. φυσικοί λίθοι) ή ουσίες που απαντούν στη φύση χωρίς να έχουν τροποποιηθεί χημικώς και οι οποίες δεν πληρούν τα κριτήρια ταξινόμησης επικίνδυνων ουσιών (π.χ. ξύλο).
- γ) Σε περίπτωση που τα ανακτημένα συσσωματώματα αποτελούνται από ένα κύριο συστατικό (πιθανόν με προσμείξεις), πρόκειται για μονοσυστατική ουσία. Σε περίπτωση που αποτελούνται από διάφορα συστατικά, αυτά μπορεί να θεωρηθούν είτε ξεχωριστές ουσίες (οπότε το ανακτημένο συσσωμάτωμα θα είναι μείγμα) είτε συστατικά μίας σύνθετης ουσίας UVCB. Όπως περιγράφεται στην ενότητα 2.2.3, εξαρτάται από τον παρασκευαστή του ανακτημένου υλικού να αποφασίσει κατά πόσον από τη διαδικασία ανάκτησης προέκυψε ουσία (μονοσυστατική, πολυσυστατική ή UVCB) υπό καθαρή μορφή ή σε μείγμα.

Κατά τον προσδιορισμό του καθεστώτος καταχώρισης των ανακτημένων συσσωματωμάτων, οι πληροφορίες σχετικά με την προέλευσή τους μπορεί να είναι σημαντικές για να προσδιοριστεί ποια συστατικά μπορεί να υπάρχουν μέσα στο υλικό και κατά πόσον θα πρέπει να θεωρούνται προσμείξεις ή ξεχωριστές ουσίες. Για τον προσδιορισμό των ουσιών που υπόκεινται καταρχήν σε καταχώριση, θα χρειαστεί ανάλυση του απόβλητου υλικού μόνο στο βαθμό που κάποια συστατικά μπορεί, υπό κανονικές συνθήκες, να προκύπτουν σε ποσότητες άνω του 20%⁴⁹ (ή είναι επιθυμητό να υπάρχουν μέσα στο ανακτημένο υλικό –στην περίπτωση αυτή όμως, ο φορέας ανάκτησης θα πρέπει να γνωρίζει την παρουσία τους).

Οι παρασκευαστές ανακτημένων συσσωματωμάτων θα πρέπει επίσης να διαθέτουν πληροφορίες σχετικά με την ταυτότητα και τις ποσότητες επικίνδυνων δευτερεύοντων συστατικών ή προσμείξεων που υπάρχουν μέσα στο ανακτημένο συσσωμάτωμα, στο βαθμό που απαιτείται, όπως περιγράφεται στην ενότητα σχετικά με τις προσμείξεις (ενότητα 2.2.3).

1.5. Ανακτημένα πολυμερή

Ο φορέας ανάκτησης των πολυμερών θα πρέπει επίσης να προσδιορίσει τυχόν επιθυμητές ουσίες στο ανακτημένο υλικό (π.χ. ουσίες που προστέθηκαν για τη ρύθμιση ή βελτίωση της εμφάνισης ή/και των φυσικοχημικών ιδιοτήτων του πολυμερούς υλικού) οι οποίες υπήρχαν αρχικά στο πολυμερές υλικό το οποίο ανακτήθηκε. Αυτό μπορεί να συμβεί σε περίπτωση επιλεκτικής ανάκτησης. Οι επιθυμητές ανακτημένες ουσίες δεν μπορούν να θεωρούνται ως προσμείξεις, αλλά πρέπει να θεωρούνται ουσίες για τις οποίες ο ενδιαφερόμενος φορέας πρέπει να ελέγξει κατά πόσον ισχύει η εξαίρεση του άρθρου 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH. Για το λόγο αυτό, συνιστάται να θεωρείται το ανακτημένο υλικό ουσία σε μείγμα (π.χ. στην περίπτωση επιλεκτικής ανακύκλωσης μαλακού PVC, μπορεί να απαιτείται η καταχώριση των σχετικών πλαστικοποιητών, εκτός αν έχουν ήδη καταχωριστεί).

⁴⁹ Σε περίπτωση όπου τέτοιου είδους συστατικά προσεγγίζουν κανονικά αυτό το όριο, συνιστάται να υιοθετείται μια ασφαλής προσέγγιση και να θεωρείται το συστατικό ξεχωριστή ουσία. Σε περίπτωση όπου η συγκέντρωση των συστατικών υπερβαίνει το 20% μόνο σε σπάνιες, μεμονωμένες παρτίδες όπου δεν είναι εκ των πραγμάτων αναμενόμενη υπό κανονικές συνθήκες, τα εν λόγω συστατικά δεν χρειάζεται να θεωρούνται ξεχωριστές ουσίες. Επίσης, δεν είναι απαραίτητο να εξετάζεται κάθε επιμέρους παρτίδα του απόβλητου υλικού για να διαπιστωθεί η παρουσία τέτοιου είδους συστατικών.

Το φάσμα των προσμείξεων και των συγκεντρώσεών τους είναι σχετικά ευρύ. Οι προσμείξεις που προέρχονται από ουσίες οι οποίες υπήρχαν αρχικά στο προς ανάκτηση πολυμερές υλικό δεν χρειάζεται να καταχωριστούν, καθώς η παρουσία τους καλύπτεται από την καταχώριση της μονομερούς ουσίας ή ουσιών. Κάθε άλλη ανεπιθύμητη «πρόσμειξη» που υπάρχει μέσα στην ανακτημένη πολυμερή ουσία (π.χ. χρωστικές ουσίες που δεν επιτελούν πλέον την επιθυμητή λειτουργία στο ανακτημένο υλικό ή προσμείξεις που εισάγονται μετά την παρασκευή του πολυμερούς) μπορεί να θεωρηθεί ως πρόσμειξη, εκτός αν υπάρχει σε ποσότητες άνω του 20%. Σε αυτή την περίπτωση, το συστατικό θα πρέπει να θεωρηθεί ως ουσία σε μείγμα, ακόμα και αν η παρουσία του είναι μη επιθυμητή.

Κατά τον προσδιορισμό του καθεστώτος του ανακτημένου πολυμερούς υλικού, οι πληροφορίες σχετικά με την προέλευση μπορεί να είναι σημαντικές για να καθοριστούν τα συστατικά που μπορεί να υπάρχουν μέσα στο υλικό, καθώς και για να προσδιοριστεί αν πρέπει να θεωρούνται ως προσμείξεις ή ξεχωριστές ουσίες. Οι προσμείξεις είναι μέρος των ουσιών και δεν χρειάζεται να καταχωριστούν (βλ. ενότητα 2.2.4).

Ωστόσο, οι παρασκευαστές ανακτημένων πολυμερών θα πρέπει να διαθέτουν πληροφορίες σχετικά με την ταυτότητα και τις ποσότητες επικίνδυνων δευτερεύοντων συστατικών ή προσμείξεων που υπάρχουν μέσα στο ανακτημένο πολυμερές, στο βαθμό που απαιτείται, όπως περιγράφεται στην ενότητα σχετικά με τις προσμείξεις (βλ. ενότητα 2.2.4).

Δεν απαιτείται ανάλυση σε ορισμένες περιπτώσεις όπου δεν αναμένονται σημαντικές προσμείξεις (π.χ. αν η ανάκτηση προκύπτει από ένα πολυμερές που χρησιμοποιείται στην καθαρή μορφή του). Επίσης, σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να είναι δυνατός ο επαρκής χαρακτηρισμός του ανακτημένου πολυμερούς προϊόντος χωρίς να εξεταστεί η προέλευση. Ωστόσο, στην περίπτωση των πολυμερών και με σκοπό την παροχή συνδρομής στους φορείς ανάκτησης ώστε να προσδιορίσουν τα υλικά σε διάφορα πλαστικά στοιχεία, αντιστοιχίστηκαν οι αναγνωριστικοί κωδικοί αριθμοί 1-6 σε έξι συνήθεις τύπους ανακυκλώσιμων πλαστικών ρητινών, ενώ ο αριθμός 7 υποδηλώνει κάθε άλλο είδος πλαστικού, ανακυκλώσιμου ή όχι. Διατίθενται επίσης [τυποποιημένα σύμβολα](#) που ενσωματώνουν καθέναν από αυτούς τους κωδικούς. Δεδομένου ότι υπάρχουν έξι συνήθως ανακυκλώσιμα πολυμερή, θα ήταν χρήσιμη η παροχή πληροφοριών σχετικά με τα μονομερή που χρησιμοποιήθηκαν για την παρασκευή του πολυμερούς. Υπάρχει επίσης η επιλογή χειρισμού ανακτημένων πολυμερών όπως UVCB, αν η σύνθεση δεν είναι γνωστή.

Σε ένα πρώτο στάδιο, μπορεί να αξιολογηθεί κατά πόσον η διαδικασία ανάκτησης οδηγεί απευθείας σε ένα αντικείμενο (δηλ. αν το πρώτο μη απόβλητο υλικό στην αλυσίδα ανάκτησης είναι αντικείμενο και όχι ουσία υπό καθαρή μορφή ή σε μείγμα). Δεν υπάρχει απαίτηση καταχώρισης δυνάμει του κανονισμού REACH όσον αφορά την παρουσία μιας πολυμερούς ουσίας σε ένα ανακτημένο αντικείμενο⁵⁰.

Σύμφωνα με την προσέγγιση που παρέχεται στην ενότητα 2.6, ο φορέας ανάκτησης θα πρέπει στη συνέχεια να αξιολογήσει κατά πόσον οι ουσίες στα ανακτημένα πολυμερή εξαιρούνται δυνάμει του παραρτήματος IV ή V του κανονισμού REACH ή κατά πόσον ισχύει οποιοδήποτε άλλο κριτήριο εξαίρεσης δυνάμει του κανονισμού REACH.

Αν και οι διατάξεις καταχώρισης δυνάμει του κανονισμού REACH δεν ισχύουν για πολυμερή, απαιτείται από τον παρασκευαστή ή εισαγωγέα ενός πολυμερούς να καταχωρίσει τα μονομερή και τις άλλες ουσίες που χρησιμοποιούνται για την παρασκευή του πολυμερούς υπό ορισμένες συνθήκες, σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 3 του κανονισμού REACH. Ομοίως, για ανακτημένα πολυμερή, ο φορέας ανάκτησης πρέπει να καταχωρίσει τα μονομερή και τις άλλες

⁵⁰ Βλ. Καθοδήγηση σχετικά με τα πολυμερή, διαθέσιμη στην ηλεκτρονική διεύθυνση http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/polymers_en.htm

ουσίες για να μπορέσει να στηριχθεί στην εξαίρεση του άρθρου 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH. Οι προσμείξεις στο μονομερές χρειάζεται να προσδιοριστούν και να αξιολογηθούν στο βαθμό που απαιτείται για τον καθορισμό του προφίλ επικινδυνότητας, καθώς και για την ταξινόμηση και επισήμανση του ανακτημένου μονομερούς.

Στις περισσότερες περιπτώσεις, το απόβλητο πολυμερές συλλέγεται από την αγορά της ΕΕ, οπότε οι φορείς ανάκτησης του πολυμερούς εξαιρούνται από την υποχρέωση καταχώρισης του μονομερούς ή των μονομερών ή οποιασδήποτε άλλης ουσίας ή ουσιών στο ανακτημένο πολυμερές που πληρούν τα κριτήρια του άρθρου 6 παράγραφος 3 του κανονισμού REACH, εφόσον η ουσία ή οι ουσίες από τις οποίες προέρχεται το πολυμερές έχουν καταχωριστεί. Επιπλέον, ο φορέας ανάκτησης πρέπει να διαθέτει τις πληροφορίες που απαιτούνται από το άρθρο 31 ή 32 του κανονισμού REACH σχετικά με τα μονομερή, καθώς το μονομερές υπόκειται σε απαιτήσεις καταχώρισης. Για το σκοπό αυτό, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όλες οι διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με τα συστατικά του ανακτημένου υλικού.

1.6. Ανακτημένο καουτσούκ

Σε γενικές γραμμές, εκτός από πολυμερή όπως το SBR (καουτσούκ από στυρόλιο-βουταδιένιο) και το φυσικό καουτσούκ, το ανακτημένο καουτσούκ μπορεί επίσης να περιέχει ουσίες που εξακολουθούν να επιτελούν κάποια λειτουργία όπως υλικά πλήρωσης (αιθάλη άνθρακα, πυρίτιο...). Άλλα στοιχεία/συστατικά που υπάρχουν μέσα στο ανακτημένο καουτσούκ και η ανάκτηση των οποίων δεν είναι επιθυμητή, όπως χρωστικές ουσίες, πρόσθετα, έλαια, θα θεωρούνται προσμείξεις, αν η συγκέντρωσή τους είναι μικρότερη από 20% στο κλάσμα του κύριου συστατικού⁵¹.

Οι παρασκευαστές ανακτημένου καουτσούκ θα πρέπει επίσης να διαθέτουν πληροφορίες σχετικά με την ταυτότητα και τις ποσότητες επικίνδυνων δευτερευόντων συστατικών ή προσμείξεων που υπάρχουν μέσα στο ανακτημένο υλικό, στο βαθμό που απαιτείται, όπως περιγράφεται στην ενότητα σχετικά με τις προσμείξεις (ενότητα 2.2.4).

Το ανακτημένο καουτσούκ μπορεί να προέρχεται από μηχανική ή/και χημική κατεργασία του αρχικού αντικειμένου από καουτσούκ με σκοπό να μετατραπεί σε υλικό που προορίζεται να χρησιμοποιηθεί σε μια καινούρια διαδικασία. Οι ουσίες που προορίζονται για ανάκτηση είναι κυρίως πολυμερή όπως το SBR και το φυσικό καουτσούκ. Επομένως, οι πληροφορίες σχετικά με τα ανακτημένα πολυμερή που παρέχονται στην προηγούμενη ενότητα ισχύουν επίσης για το ανακτημένο καουτσούκ.

Τα απόβλητα καουτσούκ μπορούν να διοχετευθούν απευθείας στην παραγωγή αντικειμένων όταν προστεθούν σε πρωτογενές καουτσούκ και χυτευθούν στο σχήμα ενός αντικειμένου. Στην περίπτωση αυτή δεν ισχύουν περαιτέρω απαιτήσεις καταχώρισης εκτός αν η ουσία προβλέπεται να ελευθερωθεί (βλ. ενότητα 2.2.3.1). Σε περίπτωση που το καουτσούκ στο αντικείμενο πληροί τον ορισμό ενός πολυμερούς, τότε δεν υπάρχει καμία απολύτως απαίτηση καταχώρισης. Αν ο φορέας ανάκτησης ακολουθήσει την προσέγγιση που παρέχεται στην ενότητα 2.6, θα πρέπει να αξιολογήσει κατά πόσον ισχύει οποιαδήποτε άλλη εξαίρεση δυνάμει του κανονισμού REACH.

Για άλλες ουσίες που προστέθηκαν στο καουτσούκ, όπως υλικά πλήρωσης (αιθάλη άνθρακα, πυρίτιο...), η σχετική τεκμηρίωση θα πρέπει να αποδεικνύει ότι ικανοποιούν τις απαιτήσεις εξαίρεσης του άρθρου 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH.

⁵¹ Ειδικότερα όσον αφορά το καουτσούκ που ανακτάται από ελαστικά επισώτρα, ο κλάδος παρέχει έναν λεπτομερή αντιπροσωπευτικό κατάλογο των ουσιών που προορίζονται για ανάκτηση ή που ενδεχομένως υπερβαίνουν το όριο του 20% για τις προσμείξεις, μέσω του ευρωπαϊκού συλλόγου κατασκευαστών ελαστικών επισωτρών και καουτσούκ (European Tyre and Rubber Manufacturers Association) στις «Κατευθυντήριες γραμμές για ανακτημένο καουτσούκ» (www.etrma.org), οι οποίες περιλαμβάνουν παραπομπές σε δημόσια διαθέσιμα έγγραφα που μπορούν να βοηθήσουν στην εκτίμηση των συγκεντρώσεων των ανακτημένων ουσιών και προσμείξεων.

Οι φορείς ανάκτησης θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι η χρήση μιας ανακτημένης ουσίας καλύπτεται από την καταχώριση της αρχικής ουσίας, όπως συμβαίνει συχνά με το ανακτημένο καουτσούκ. Σε αυτή την περίπτωση, οι διαθέσιμες πληροφορίες ασφαλείας σχετικά με την ίδια καταχωρισμένη ουσία μπορεί να είναι συναφείς και επαρκείς για το ανακτημένο καουτσούκ. Το ίδιο μπορεί να μην ισχύει για προσμείξεις (π.χ. χρωστικές, πρόσθετα, κ.λπ.) δεδομένου ότι η αξιολόγηση χημικής ασφάλειας της αρχικής ουσίας μπορεί να καλύπτει μόνο συγκεκριμένες εφαρμογές. Οι φορείς ανάκτησης καλούνται να συγκεντρώνουν πληροφορίες σχετικά με τη σύνθεση του ανακτημένου υλικού, προκειμένου να προσδιορίζονται οι πιθανοί κίνδυνοι και να διαπιστώνεται κατά πόσον οι πληροφορίες ασφαλείας που προκύπτουν για την καταχωρισμένη ουσία ισχύουν και για την ανακτημένη ουσία.

1.7. Ανακτημένα βασικά ορυκτέλαια

Τα ανακτημένα βασικά ορυκτέλαια⁵² είναι συνήθως ουσίες UVCB σύμφωνα με την Καθοδήγηση σχετικά με τον προσδιορισμό και την ονομασία ουσιών δυνάμει του κανονισμού REACH. Οι κλάδοι της βιομηχανίας που ασχολούνται με βασικά ορυκτέλαια ακολουθούν αυτή την πρακτική. Οι ουσίες αυτές αναφέρονται συνήθως ως «βασικά ορυκτέλαια» που προσδιορίζονται από τον αντίστοιχο αριθμό EINECS, αν υπάρχει.

Τα σκοπίμως ανακτημένα βασικά ορυκτέλαια πρέπει να θεωρούνται ουσίες για τις οποίες πρέπει να ελέγχεται το κατά πόσον μπορεί να χρησιμοποιηθεί η εξαίρεση του άρθρου 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH. Τα βασικά ορυκτέλαια δεν μπορούν να επωφεληθούν από τις εξαιρέσεις που παρατίθενται στο παράρτημα IV ή V του κανονισμού REACH. Αυτό ο τύπος ανάκτησης συνήθως δεν οδηγεί σε αντικείμενο. Καμία εξαίρεση εκτός από αυτές του άρθρου 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του REACH δεν μπορεί να ισχύει. Τα βασικά ορυκτέλαια περιγράφονται από τις αντίστοιχες εγγραφές του EINECS, αν οι ιδιότητές τους, όπως αναφέρονται στις ουσίες UVCB, συμπίπτουν με την ταυτότητα της ουσίας (βλ. ενότητα 2.2.3.2).

Η ανάκτηση βασικών ορυκτελαίων απαιτεί μια σχετικά προηγμένη διαδικασία ανάκτησης, αν ο φορέας ανάκτησης επιθυμεί να ανακτήσει τις ουσίες για τον ίδιο σκοπό. Υπό αυτές τις συνθήκες, δεν υπάρχουν συστατικά που να μην προέρχονται από το ίδιο το βασικό ορυκτέλαιο λόγω της χρησιμοποιούμενης διαδικασίας ανάκτησης. Αν υπάρχουν τέτοια συστατικά, η συγκέντρωσή τους είναι πολύ μικρότερη από 20%⁵³. Τα ανακτημένα βασικά ορυκτέλαια που προκύπτουν είναι σε μεγάλο βαθμό παρόμοια με τα αρχικά βασικά ορυκτέλαια και η ομοιότητα της ανακτημένης ουσίας μπορεί να αποδειχθεί, οπότε μπορούν να στηριχθούν στο άρθρο 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH, εφόσον ο φορέας ανάκτησης διαθέτει πρόσβαση στις απαραίτητες πληροφορίες.

Λιγότερο προηγμένες διαδικασίες ανάκτησης οδηγούν σε ανακτημένες ουσίες οι οποίες, παρά το γεγονός ότι οι κύριες προσμείξεις έχουν απομακρυνθεί, δεν πληρούν τα κριτήρια ποιότητας της αρχικής ουσίας. Αυτό οφείλεται στην παρουσία προσμειξεων όπως πολυαρωματικοί υδρογονάνθρακες. Μπορεί να είναι δύσκολο να προσδιοριστεί η ομοιότητα των ανακτημένων βασικών ορυκτελαίων με τις καταχωρισμένες ουσίες, αν εφαρμοστούν λιγότερο προηγμένες διαδικασίες ανάκτησης, λόγω των διαδικασιών εξάτμισης και καύσης που ενδέχεται να οδηγήσουν σε σημαντικές απώλειες ή στην προσθήκη νέων ουσιών κατά τη χρήση της αρχικής

⁵² Ο όρος «βασικό ορυκτέλαιο» περιλαμβάνει επίσης τα «λιπαντικά έλαια». Τα λιπαντικά έλαια δεν πρέπει να συγχέονται με τα «λιπαντικά». Ο όρος «λιπαντικά έλαια» αναφέρεται σε μείγματα που αποτελούνται από βασικά ορυκτέλαια και πρόσθετα. Η διατύπωση «λιπαντικά έλαια» χρησιμοποιείται επίσης για τα «εξευγενισμένα σε υψηλό βαθμό βασικά ορυκτέλαια» και τα «λιπαντικά βασικά ορυκτέλαια» (βλ. φάκελο προϊόντων 97/108 του CONCAWE για έναν κατάλογο των βασικών ορυκτελαίων).

⁵³ Θα πρέπει να σημειωθεί ότι ενδέχεται να προκύψει μόλυνση βασικών ορυκτελαίων από πολυχλωροδιφαινύλια (PCB) ή άλλη σοβαρή μόλυνση. Στην περίπτωση αυτή, ακόμα και αν τα εν λόγω συστατικά έχουν συγκέντρωση μικρότερη από 20%, δεν επιτρέπεται η ανάκτηση ή (επανα)χρησιμοποίηση (π.χ. νόμιμο επίπεδο PCB= 50 ppm).

ουσίας. Καταρχήν, είναι πιθανό ότι αυτές οι ουσίες εξακολουθούν να εμπίπτουν στην εξαίρεση δυνάμει του άρθρου 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH, με την προϋπόθεση ότι ο φορέας ανάκτησης μπορεί να αποδείξει την ομοιότητα και έχει πρόσβαση στις απαραίτητες πληροφορίες.

Συνοψίζοντας, οι προσδιορισμένες χρήσεις των ανακτημένων βασικών ορυκτελαίων δεν είναι πάντα οι ίδιες με αυτές που αναφέρονται στις αρχικές καταχωρίσεις. Ανάλογα με τη διαδικασία ανάκτησης που εφαρμόστηκε, τα εν λόγω ανακτημένα βασικά ορυκτέλαια μπορούν να εξακολουθούν να χρησιμοποιούνται για τον ίδιο σκοπό ή, αν χάσουν τις ιδιότητες λιπαντικών ελαίων, μπορούν να χρησιμοποιούνται ως καύσιμα.

1.8. Ανακτημένοι διαλύτες

Οι ανακτημένοι ή ανακυκλωμένοι διαλύτες θα πρέπει να ονομάζονται αποκλειστικά ως μία ουσία ή ουσία UVCB σύμφωνα με την Καθοδήγηση σχετικά με τον προσδιορισμό και την ονομασία ουσιών δυνάμει του κανονισμού REACH. Οι κλάδοι της βιομηχανίας που ασχολούνται με την πρωτογενή παρασκευή των εν λόγω διαλυτών ακολουθούν αυτή την πρακτική.

Σε αυτό το πλαίσιο, με τον όρο ανακτημένοι διαλύτες νοούνται τα υλικά που κατατάσσονται στις συνήθεις τάξεις υδρογονανθράκων, οξυγονωμένων υδρογονανθράκων και αλογονωμένων υδρογονανθράκων που χρησιμοποιήθηκαν αρχικά σε βιομηχανικές εφαρμογές. Στο πλαίσιο αυτής της ταξινόμησης, πολλοί διαλύτες είναι μία χημική ουσία, π.χ. ακετόνη ή τολουόλιο, αν και υπάρχει μια σειρά από ουσίες UVCB που περιλαμβάνουν ένα εύρος αποσταγμάτων πετρελαίου.

Το άρθρο 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH είναι συναφές και ισχύει για τους περισσότερους ανακτημένους διαλύτες σύμφωνα με τους συνηθέστερους αριθμούς EINECS που χρησιμοποιούνται για την προκαταχώριση των εν λόγω ουσιών. Ενδέχεται να μην ισχύει καμία άλλη εξαίρεση εκτός από αυτήν του άρθρου 2 παράγραφος 7 στοιχείο δ) του κανονισμού REACH. Οι διαλύτες δεν μπορούν να επωφελούνται πάντα από τις εξαιρέσεις οι οποίες παρατίθενται στο παράρτημα IV ή V του κανονισμού REACH. Αυτός ο τύπος ανάκτησης συνήθως δεν οδηγεί σε αντικείμενο.

Η ομοιότητα της ανακτημένης ουσίας με την καταχωρισμένη ουσία έχει αποδειχθεί επαρκώς για ένα μεγάλο εύρος διαλυτών. Κανονικά, δεν υπάρχουν συστατικά που να μην προέρχονται από τον διαλύτη λόγω της χρησιμοποιούμενης διαδικασίας ανάκτησης. Αν υπάρχουν τυχόν τέτοια συστατικά, η συγκέντρωσή τους είναι πολύ μικρότερη από 20%. Ωστόσο, είναι δυνατή η ανάκτηση αναμειγμένων ουσιών σε περίπτωση που οι επιμέρους ουσίες είναι σαφώς καθορισμένες για σκοπούς ομοιότητας, οπότε το αποτέλεσμα θεωρείται μείγμα.

Οι προσδιορισμένες χρήσεις διαλυτών είναι συνήθως οι ίδιες με αυτές που αναφέρονται στις αρχικές καταχωρίσεις της ουσίας, αλλά ενδέχεται να υπάρχουν και περιορισμοί σε ορισμένες εκ νέου χρήσεις, για παράδειγμα στη φαρμακοβιομηχανία.

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ 2: ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΡΚΤΙΚΟΛΕΞΩΝ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΩΝ

Παράρτημα XIII	Κριτήρια για τον προσδιορισμό ABT και αΑΒΒ
Παράρτημα XIV	Κατάλογος ουσιών που υπόκεινται σε αδειοδότηση
Παράρτημα XVII	Περιορισμοί στην παραγωγή, στη διάθεση στην αγορά και στη χρήση ορισμένων επικίνδυνων ουσιών
Αντικείμενο	Αντικείμενο το οποίο, κατά τη διαδικασία παραγωγής, αποκτά ειδικό σχήμα, επιφάνεια ή σχεδιασμό που καθορίζει τη χρηστική λειτουργία του σε μεγαλύτερο βαθμό από ό,τι η χημική του σύνθεση.
«Κατάλογος υποψήφιων ουσιών»	Κατάλογος υποψήφιων προς αδειοδότηση ουσιών που προκαλούν πολύ μεγάλη ανησυχία (SVHC)
Αριθμός CAS	Αριθμός μητρώου υπηρεσιών Chemical Abstracts Services
KMT	Καρκινογόνες, μεταλλαξιόνες και τοξικές για την αναπαραγωγή ουσίες
ΑΧΑ	Αξιολόγηση χημικής ασφάλειας
ΕΧΑ	Έκθεση χημικής ασφάλειας
Μεταγενέστερος χρήστης	Φυσικό ή νομικό πρόσωπο, εκτός από τον παρασκευαστή ή τον εισαγωγέα, το οποίο είναι εγκατεστημένο στην Κοινότητα και χρησιμοποιεί μια ουσία είτε υπό καθαρή μορφή είτε σε παρασκεύασμα κατά τη βιομηχανική ή επαγγελματική του δραστηριότητα. Ο διανομέας ή ο καταναλωτής δεν είναι μεταγενέστερος χρήστης. Ο επανεισαγωγέας που εξαιρείται βάσει του άρθρου 2 παράγραφος 7 στοιχείο γ) θεωρείται μεταγενέστερος χρήστης.
Ευρετήριο ΕΚ/αριθμός ΕΚ	Ο συνδυασμός τριών ευρωπαϊκών καταλόγων από το προηγούμενο ρυθμιστικό πλαίσιο χημικών ουσιών της ΕΕ - EINECS, ELINCS και κατάλογος NLP - ονομάζεται ευρετήριο ΕΚ. Το ευρετήριο ΕΚ είναι η πηγή του αριθμού ΕΚ ως αναγνωριστικού κωδικού ουσιών.
ΕΟΧ	Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος. Επιτρέπει στα κράτη ΕΟΧ-ΕΖΕΣ (Νορβηγία, Ισλανδία και Λιχτενστάιν) να συμμετέχουν στην εσωτερική αγορά με βάση την εφαρμογή του σχετικού κερτημένου της εσωτερικής αγοράς. Κάθε καινούρια κοινοτική νομοθεσία ενσωματώνεται δυναμικά στη συμφωνία και επομένως ισχύει σε όλον τον ΕΟΧ, διασφαλίζοντας έτσι την ομοιογένεια της εσωτερικής αγοράς.
EINECS	Ευρωπαϊκό Ευρετήριο των Χημικών Ουσιών που κυκλοφορούν στο Εμπόριο
ELINCS	Ευρωπαϊκός Κατάλογος Κοινοποιημένων Χημικών Ουσιών
Σενάριο έκθεσης	Το σύνολο των συνθηκών που περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο η ουσία παράγεται ή χρησιμοποιείται κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής της και τον τρόπο με τον οποίο ο παρασκευαστής ή ο εισαγωγέας ελέγχει ή συνιστά στους μεταγενέστερους χρήστες να ελέγχουν την έκθεση του ανθρώπου και του περιβάλλοντος. Τα σενάρια έκθεσης μπορούν να καλύπτουν μια συγκεκριμένη διαδικασία ή χρήση ή περισσότερες της μίας διαδικασίες ή χρήσεις, ανάλογα με την περίπτωση.
Εισαγωγέας	Φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο είναι εγκατεστημένο στην Κοινότητα και είναι υπεύθυνο για την εισαγωγή.

IUPAC	Διεθνής Ένωση Καθαρής και Εφαρμοσμένης Χημείας
Παρασκευαστής	Φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο είναι εγκατεστημένο στην Κοινότητα και παρασκευάζει μια ουσία εντός της Κοινότητας.
Μη σταδιακά εισαγόμενη ουσία	Ουσία που απαιτεί καταχώριση και δεν επωφελείται από το μεταβατικό καθεστώς που προβλέπεται για τις σταδιακά εισαγόμενες ουσίες δυνάμει του κανονισμού REACH.
ABT	Ανθεκτική, βιοσυσσωρεύσιμη, τοξική ουσία, όπως ορίζεται στο παράρτημα XIII.
Σταδιακά εισαγόμενη ουσία*	Ουσία η οποία ανταποκρίνεται σε ένα τουλάχιστον από τα ακόλουθα κριτήρια: α) περιλαμβάνεται στο Ευρωπαϊκό Ευρετήριο των Χημικών Ουσιών που κυκλοφορούν στο Εμπόριο (EINECS) β) έχει παρασκευασθεί στην Κοινότητα, ή στις χώρες που προσχώρησαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση την 1η Ιανουαρίου 1995 ή την 1η Μαΐου 2004, αλλά δεν έχει διατεθεί στην αγορά από τον παρασκευαστή ή τον εισαγωγέα, τουλάχιστον μία φορά πριν από την έναρξη ισχύος του κανονισμού REACH γ) έχει διατεθεί στην αγορά της Κοινότητας, ή των χωρών που προσχώρησαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση την 1η Ιανουαρίου 1995 ή την 1η Μαΐου 2004, και από τις 18 Σεπτεμβρίου 1981 έως τις 31 Οκτωβρίου 1993 έχει διατεθεί επίσης στην αγορά, από τον παρασκευαστή ή τον εισαγωγέα και θεωρείται ότι έχει κοινοποιηθεί σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 1 πρώτη περίπτωση της οδηγίας 67/548/ΕΟΚ, όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 79/831/ΕΟΚ, αλλά δεν πληροί τον ορισμό πολυμερούς όπως ορίζεται στην οδηγία 67/548/ΕΟΚ, όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 92/32/ΕΟΚ, εφόσον υπάρχουν τεκμηριωμένα αποδεικτικά στοιχεία περί αυτού.
Παρασκεύασμα	Ένα μείγμα ή διάλυμα που αποτελείται από δύο ή περισσότερες ουσίες.
PCB	Πολυχλωροδιφαινύλια
REACH	Καταχώριση, αξιολόγηση, αδειοδότηση και περιορισμοί των χημικών προϊόντων
Περιορισμός	Οποιοσδήποτε όρος ή απαγόρευση παρασκευής, χρήσης ή διάθεσης στην αγορά.
Ουσία	Ένα χημικό στοιχείο και οι ενώσεις του σε φυσική κατάσταση ή όπως λαμβάνονται από οποιαδήποτε διεργασία παρασκευής, συμπεριλαμβανομένου κάθε προσθέτου που είναι απαραίτητο για τη διατήρηση της σταθερότητάς του και κάθε πρόσμειξης που προέρχεται από τη χρησιμοποιούμενη διεργασία, αποκλειόμενου κάθε διαλύτη που μπορεί να διαχωρισθεί, χωρίς να επηρεάσει τη σταθερότητα της ουσίας ή να μεταβάλει τη σύνθεσή της.
SVHC	Ουσία που προκαλεί πολύ μεγάλη ανησυχία και πληροί τα κριτήρια του άρθρου 57
αΑΒΒ	Άκρως ανθεκτική, άκρως βιοσυσσωρεύσιμη ουσία, όπως ορίζεται στο παράρτημα XIII.

European Chemicals Agency
P.O. Box 400, FI-00121 Helsinki
<http://echa.europa.eu>